



Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego



Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską



Badanie dotyczące zjawiska bezdomności oraz
usług społecznych realizowanych w województwie
warmińsko-mazurskim na rzecz osób w kryzysie
bezdomności

Raport końcowy

Olsztyn, marzec 2024 r.



Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego



Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską



Opracowanie:

Zespół ds. badań i analiz

Biuro Pomocy i Integracji Społecznej

Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej

Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie

Badanie zostało zrealizowane w ramach projektu „Spójna Polityka Społeczna Warmii i Mazur” dofinansowanego z Programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027, Priorytet IV Spójność społeczna i zdrowie, Działanie 04.13 Wysokiej jakości system włączenia społecznego, współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus



Spis treści:

Wstęp	4
1. Bezdomność jako problem społeczny	6
2. Bezdomność w województwie warmińsko-mazurskim w 2023 r.....	8
2.1. Charakterystyka osób w kryzysie bezdomności w województwie.....	8
2.2. Przyczyny bezdomności	14
3. Wsparcie osób w kryzysie bezdomności w województwie warmińsko-mazurskim	16
3.1. Indywidualne programy wychodzenia z bezdomności	17
3.2. Wsparcie w formie usług świadczonych w instytucjach	18
3.3. Kontrakt socjalny	20
3.4. Usługi społeczne na rzecz osób w kryzysie bezdomności.....	21
3.5. Program rządowy „Pokonać bezdomność. Program pomocy osobom bezdomnym”	28
4. Współpraca z organizacjami pozarządowymi na rzecz wsparcia osób w kryzysie bezdomności	30
4.1. Współpraca Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego z organizacjami pozarządowymi	30
4.2. Współpraca samorządów gminnych z organizacjami pozarządowymi	31
5. Dobre praktyki - ogólnopolskie	33
6. Wnioski i rekomendacje	36
ANEKS	38



Wstęp

Bezdomność jako zjawisko społeczne od dawna postrzegane było jako ważne w działaniach pomocowych w obszarze pomocy społecznej. Po raz pierwszy wspomina o tym ustawa o opiece społecznej z 16 sierpnia 1923 r., definiując cel i pojęcie opieki społecznej jako „zaspokajanie ze środków publicznych niezbędnych potrzeb życiowych tych osób, które trwale lub chwilowo nie dysponują własnymi środkami materialnymi lub własną pracą uczynić tego nie mogą (...) opieka nad osobami bezdomnymi”.

Osoby w kryzysie bezdomności zajmują najniższe szczeble struktury społecznej – nie posiadają środków niezbędnych do zaspokajania elementarnych potrzeb, ani lokum, które mogliby uznać za własny dom. Bezdomność dotyczy wielu płaszczyzn rzeczywistości: społecznej, politycznej, gospodarczej, psychologicznej oraz kulturowej. Oznacza brak jednego z podstawowych praw ludzkich jakim jest prawo do posiadania trwałego i pewnego miejsca egzystencji. Pozbawienie domu jest bowiem pozbawieniem człowieka bezpieczeństwa i możliwości zaspokojenia niezbędnych potrzeb własnego rozwoju.

W ostatnich latach Unia Europejska stopniowo zaczyna przyznawać, że bezdomność i wykluczenie mieszkaniowe muszą stanowić jeden z głównych priorytetów w polityce społecznej państw członkowskich. Na poziomie europejskim główną siecią skupiającą się wyłącznie na bezdomności jest FEANTSA. Jej działalność polega zwłaszcza na prowadzeniu międzynarodowych badań bezdomności i wykluczenia mieszkaniowego, a także zbieraniu informacji pomocnych rządów narodowym i samorządom lokalnym.

Kwestie przeciwdziałania bezdomności i wykluczeniu mieszkaniowemu zawarte są m.in. w następujących, niżej wymienionych, dokumentach strategicznych:

- Krajowy program przeciwdziałania ubóstwu i wykluczeniu społecznemu, Aktualizacja 2021-2027, polityka publiczna z perspektywą do roku 2030,
- Strategia rozwoju usług społecznych, polityka publiczna do roku 2030 (z perspektywą do 2035 r.).



W Polsce funkcjonuje definicja określona w ustawie o pomocy społecznej, wg której osobę bezdomną określa się jako „osobę niezamieszkującą w lokalu mieszkalnym w rozumieniu przepisów o ochronie praw lokatorów i mieszkaniowym zasobie gminy i niezameldowaną na pobyt stały, w rozumieniu przepisów o ewidencji ludności, a także osobę niezamieszkującą w lokalu mieszkalnym i zameldowaną na pobyt stały w lokalu, w którym nie ma możliwości zamieszkania”¹.

Są różne osoby będące w kryzysie bezdomności i różne drogi wiodące do znalezienia się w takiej sytuacji, a proces przechodzenia w stan bezdomności to długa i skomplikowana droga. Składają się na niego zarówno czynniki obiektywne, jak i czynniki subiektywne (akceptowane, a nawet współtworzone przez osobę).

¹ Art. 6 pkt 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej



1. Bezdomność jako problem społeczny

Z powodu swej dynamicznej istoty, skala zjawiska bezdomności jest trudna do oszacowania. Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej zwraca się co jakiś czas z prośbą do Wojewodów, aby dokonano spisu o liczbie udzielonych noclegów dla osób w kryzysie bezdomności na terenie poszczególnych województw. Wyniki tych badań w skali ogólnopolskiej przedstawiają się następująco:

1. W nocy z 26 na 27 stycznia 2010 roku zarejestrowano 20 960 osób w kryzysie bezdomności, którym udzielono noclegu na terenie całego kraju.
2. W nocy z 7 na 8 lutego 2013 roku liczba osób w kryzysie bezdomności przebywających zarówno w placówkach instytucjonalnych, jak i poza tymi placówkami wyniosła 30 712 osób.
3. W nocy z 21 na 22 stycznia 2015 roku zarejestrowano 36 161 osób w kryzysie bezdomności (w tym 1450 osób w województwie warmińsko-mazurskim).
4. W nocy z 8 na 9 lutego 2017 roku zarejestrowano 33 408 osób w kryzysie bezdomności (w tym 1156 osób w województwie warmińsko-mazurskim).
5. W nocy z 13 na 14 lutego 2019 roku zarejestrowano 30 330 osób w kryzysie bezdomności (w tym 1071 osób w województwie warmińsko-mazurskim)².

Ze względu na trudność w dokładnym przeprowadzeniu liczenia osób w kryzysie bezdomności, powyższe dane mogą nie być dokładne. Największa liczba osób w kryzysie bezdomności przebywa w dużych aglomeracjach miejskich. W tych miastach (Gdańsk, Kraków, Wrocław, Poznań, Warszawa) prowadzi swoją działalność najwięcej instytucji pomocowych: schronisk, noclegowni, w ośrodkach pomocy społecznej funkcjonują także jadłodajnie, kuchnie dla ubogich, punkty pomocy medycznej, sanitarnej, rzeczowej itp.

Na przestrzeni ostatnich lat można jednak zaobserwować systematyczny spadek liczby osób w kryzysie bezdomności w Polsce.

Dane zebrane podczas ostatniego Ogólnopolskiego badania liczby osób bezdomnych wskazują, że mężczyźni stanowili 83,6% (25 369 osób), kobiety

² W roku 2021 oraz 2022 Ogólnopolskie badanie liczby osób bezdomnych nie zostało przeprowadzone z powodu panującej pandemii covid-19. Ogólnopolskie badanie liczby osób bezdomnych – edycja 2024 zostało zrealizowane w nocy z 28 na 29 lutego 2024 r. W momencie opracowywania raportu wyniki nie zostały jeszcze opublikowane.



natomiast 16,4% (4961 osób). Wśród przebadanych osób 24 323 (80,2%) przebywało w różnego typu placówkach, głównie w schroniskach dla osób w kryzysie bezdomności oraz w noclegowniach. W placówkach tych, podobnie jak w większości pozostałych miejsc udzielających schronienia, przeważającą grupę beneficjentów stanowili mężczyźni. Z kolei 6007 osób bezdomnych (19,8%) zdiagnozowano poza instytucjami – w przestrzeni publicznej i miejscach niemieszkalnych.

Na podstawie danych uzyskanych podczas badania można stwierdzić, że większość osób w kryzysie bezdomności ma wykształcenie zawodowe (12 293 osób) oraz podstawowe (8448 osób). Najwięcej osób zdiagnozowano w przedziale wiekowym 41–60 lat (13 801 osób, w tym 1770 kobiet i 12 031 mężczyzn).

Bardzo często nie można mówić o jednej głównej przyczynie bezdomności, ale o współwystępowaniu wielu krytycznych zdarzeń w życiu człowieka, które w konsekwencji prowadzą do stanu wykluczenia. Podczas ostatniego badania liczby osób bezdomnych jako źródła kryzysu bezdomności wymieniano przede wszystkim:

- konflikt rodzinny – 32,2%,
- uzależnienie – niespełna 28%,
- eksmisja, wymeldowanie – 26,3%³.

³ Strategia rozwoju usług społecznych, polityka publiczna do roku 2030 (z perspektywą do 2035 r.), str. 63-65



2. Bezdomność w województwie warmińsko-mazurskim w 2023 r.

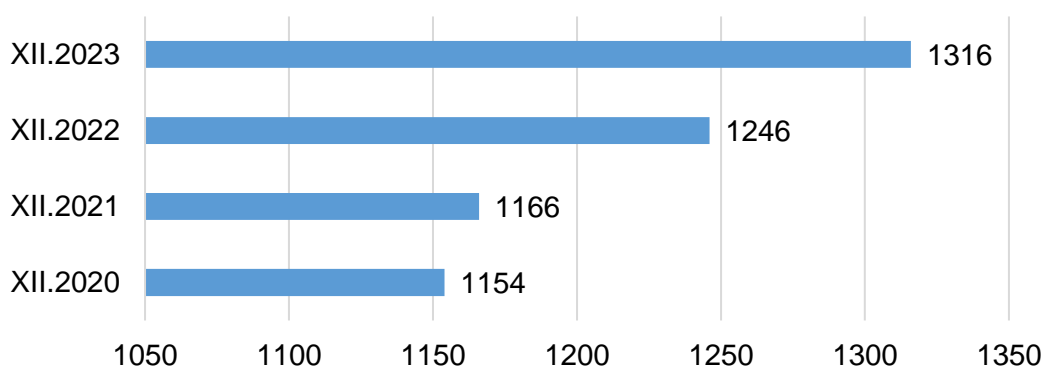
Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie (ROPS) od 1999 roku systematycznie diagnozuje zjawisko bezdomności w regionie Warmii i Mazur. W grudniu 2023 roku ROPS wystąpił do 112 ośrodków pomocy społecznej oraz do 4 centrów usług społecznych o udzielenie informacji dotyczącej skali zjawiska bezdomności w każdej gminie oraz usług społecznych realizowanych na rzecz osób w kryzysie bezdomności. Informacje zwrotne napłynęły ze wszystkich ośrodków pomocy społecznej oraz centrów usług społecznych województwa.

2.1. Charakterystyka osób w kryzysie bezdomności w województwie

Opierając się na danych przekazanych przez ośrodki pomocy społecznej oraz centra usług społecznych szacuje się, że według stanu na 31 grudnia 2023 r.

w województwie warmińsko-mazurskim liczba osób w kryzysie bezdomności wyniosła 1316 osób, co oznacza że uległa ona zwiększeniu względem 2022 r. o 70 osób (o 5,6%) oraz o 162 osoby (o 14,0%) względem 2020 r. – wykres 1.

Wykres 1. Liczba osób w kryzysie bezdomności w województwie warmińsko-mazurskim w latach 2020 – 2023



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z ośrodków pomocy społecznej/centrów usług społecznych

Wśród osób w kryzysie bezdomności zdecydowana większość to mężczyźni - 1140 osób (86,6%). Ich liczba w stosunku do grudnia 2022 r. uległa zwiększeniu o 35 osoby (3,2%), a w stosunku do grudnia 2020 r. o 106 osób (10,3%).

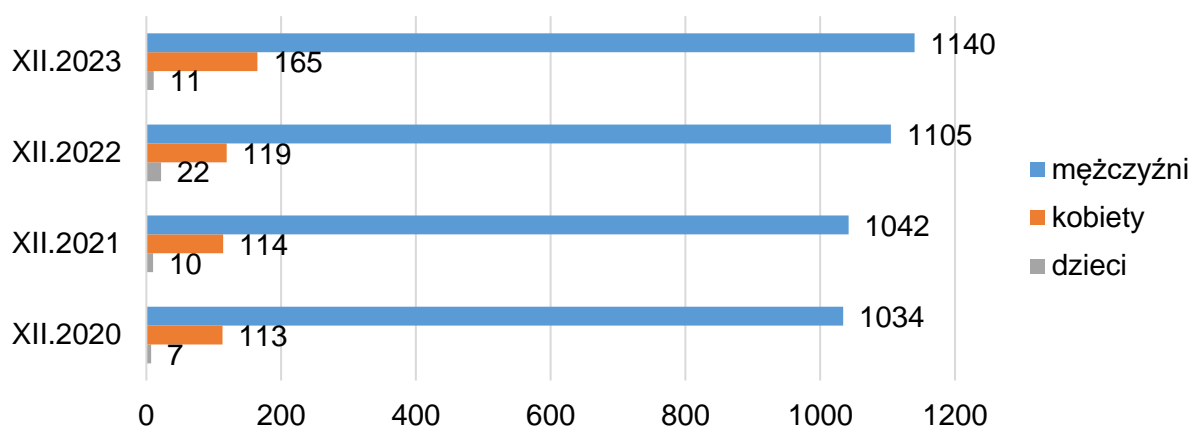
W 2023 r. liczba kobiet pozostających w kryzysie bezdomności wyniosła 165, tj. 12,5%, co oznacza, że w latach 2020-2023 można zaobserwować jej wzrost.



W stosunku do grudnia 2022 r., wzrosła aż o 46 osób, tj. o 38,7%, z kolei w stosunku do grudnia 2020 r. o 52 osoby, tj. o 46,0%.

Niepokój budzi fakt, iż w 2023 r. problem bezdomności dotknął również 11 dzieci (dzieci przebywają wraz z matkami w domu dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży).

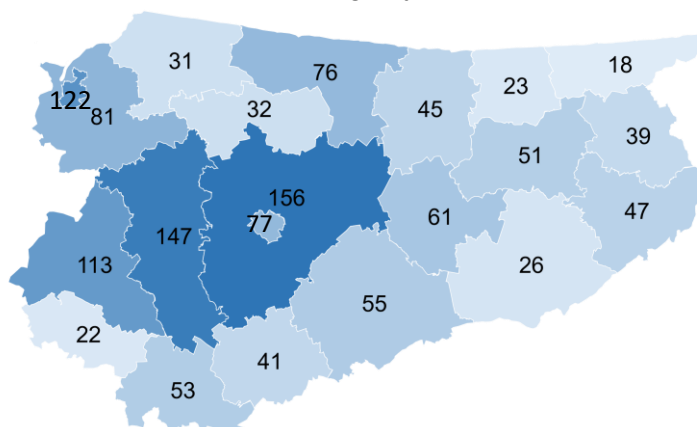
Wykres 2. Liczba osób w kryzysie bezdomności w podziale na mężczyzn, kobiety i dzieci w województwie warmińsko-mazurskim w latach 2020 – 2023



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z ośrodków pomocy społecznej/centrów usług społecznych

Najwięcej osób w kryzysie bezdomności przebywa w powiatach: olsztyńskim (156 osób), ostródzkim (147 osób) oraz w Elblągu (122 osoby). Najmniej z kolei w powiatach: gołdapskim (18 osób), nowomiejskim (22 osoby) oraz węgorzewskim (23 osoby). Informacje na temat liczby osób w kryzysie bezdomności w poszczególnych powiatach województwa przedstawiono na mapie nr 1.

Mapa 1. Liczba osób w kryzysie bezdomności w poszczególnych powiatach



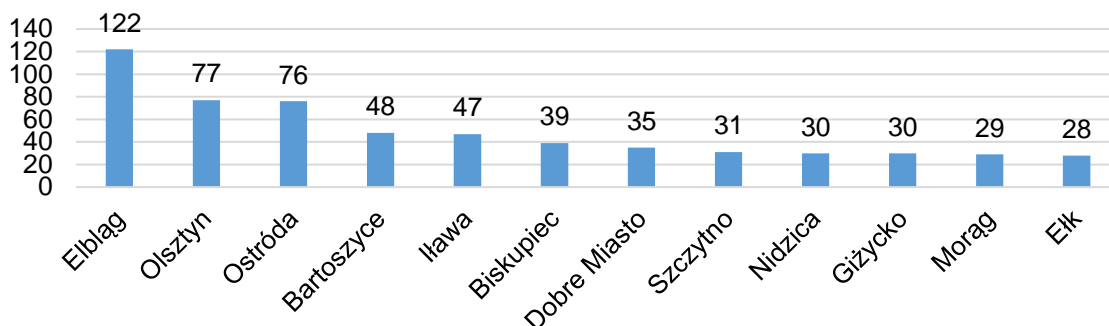
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z ośrodków pomocy społecznej/centrów usług społecznych

Analizując liczbę osób w kryzysie bezdomności w poszczególnych gminach województwa warmińsko-mazurskiego można zauważyć, że najwięcej z nich przebywa w środowiskach miejskich, tj. Elblągu (122 osoby), Olsztynie (77 osób),



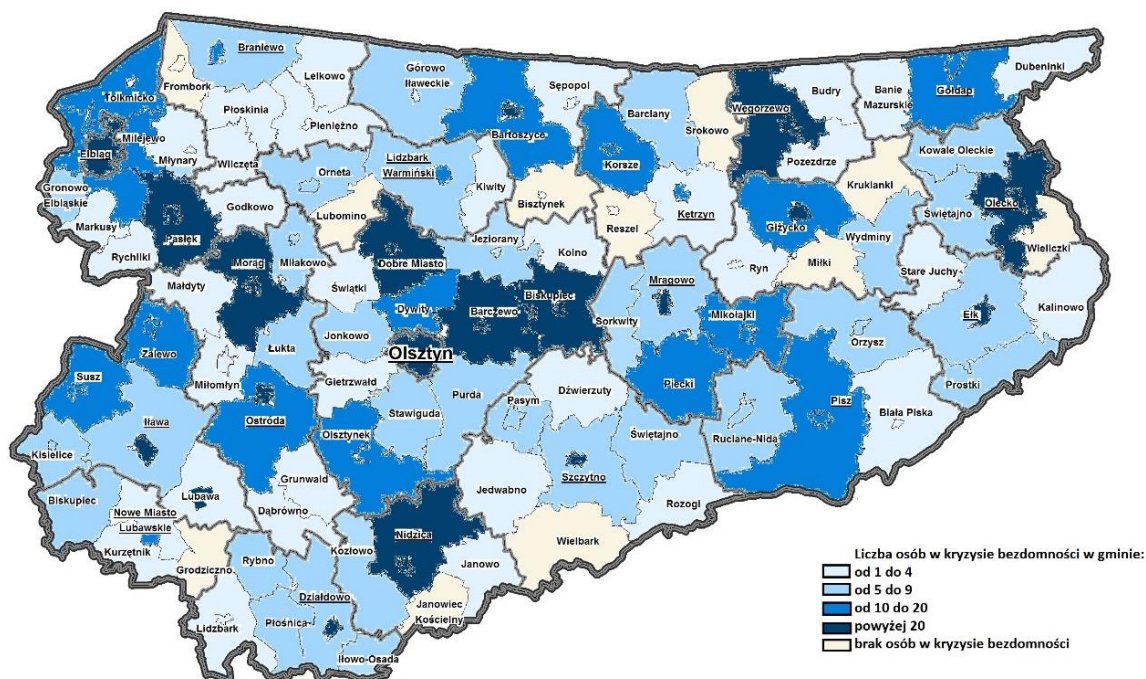
Ostródzie (76 osób), Bartoszycach (48), czy też Iławie (47 osób) – wykres 3 oraz mapa 2.

Wykres 3. Liczba osób w kryzysie bezdomności w wybranych ośrodkach miejskich



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z ośrodków pomocy społecznej/centrów usług społecznych

Mapa 2. Liczba osób w kryzysie bezdomności w poszczególnych gminach województwa

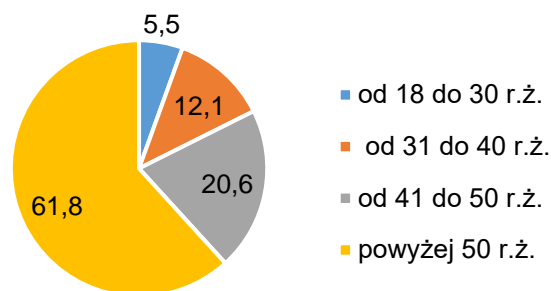


Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z ośrodków pomocy społecznej/centrów usług społecznych



Według pozyskanych danych wśród osób w kryzysie bezdomności przeważają osoby w wieku powyżej 50 r.ż., których w 2023 r. było 807 i stanowili oni prawie 62%. 269 osób to osoby w wieku 41-50 lat (20,6%), z kolei 157 to osoby w wieku 31-40 lat (12,0%). Najmniej liczną grupę stanowią osoby w wieku 18-30 lat – 5,5% - wykres 4.

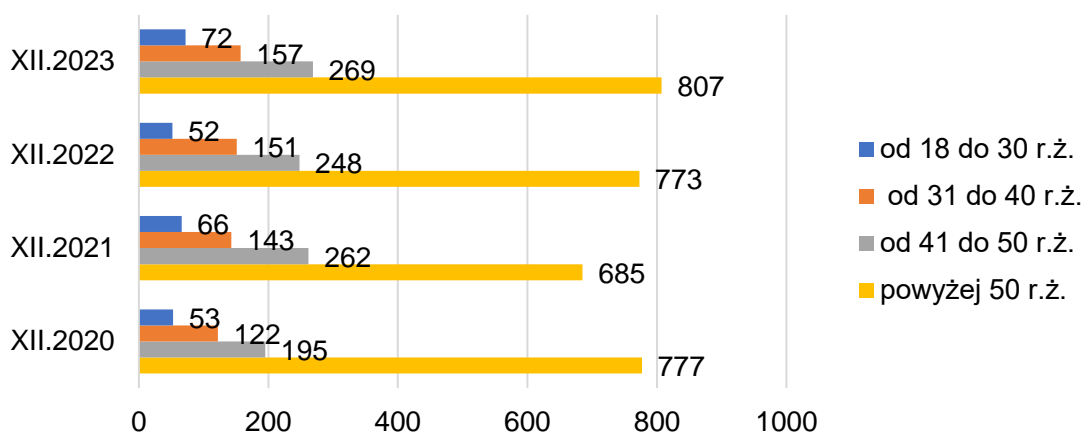
Wykres 4. Struktura wieku osób w kryzysie bezdomności



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z ośrodków pomocy społecznej/centrów usług społecznych

Liczba osób w najstarszej grupie wiekowej, w grudniu 2023 r., w stosunku do grudnia 2022 r., zwiększyła się o 34 osoby, tj. o 4,4%, z kolei w stosunku do grudnia 2020 r. o 30 osób, tj. o 3,9% (szczegółowe dane przedstawia wykres nr 5).

Wykres 5. Liczba osób w kryzysie bezdomności w województwie warmińsko-mazurskim wg kryterium wieku w latach 2020 – 2023



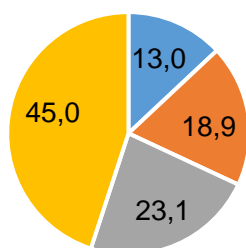
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z ośrodków pomocy społecznej/centrów usług społecznych

Struktura wieku osób w kryzysie bezdomności różni się biorąc pod uwagę ich płeć. Kobiety pozostające w kryzysie bezdomności są młodszą wiekowo grupą osób - 13% spośród nich jest w wieku 18-30 lat, z kolei prawie 19% w wieku od 31-40 lat. Dla porównania mężczyźni w wymienionych wyżej kategoriach wiekowych stanowią odpowiednio – 4,4% oraz 11%.

Wśród mężczyzn zdecydowaną większość stanowią osoby w wieku powyżej 50 r.ż. – 64,3%. Wśród kobiet odsetek ten wynosi 45% - wykres 6 i 7.



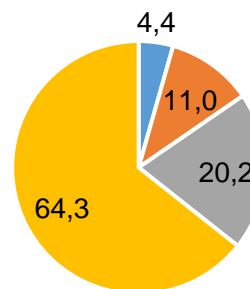
Wykres 6. Wiek kobiet pozostających w kryzysie bezdomności



■ od 18 do 30 r.ż. ■ od 31 do 40 r.ż.
■ od 41 do 50 r.ż. ■ powyżej 50 r.ż.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z ośrodków pomocy społecznej/centrów usług społecznych

Wykres 7. Wiek mężczyzn pozostających w kryzysie bezdomności



■ od 18 do 30 r.ż. ■ od 31 do 40 r.ż.
■ od 41 do 50 r.ż. ■ powyżej 50 r.ż.

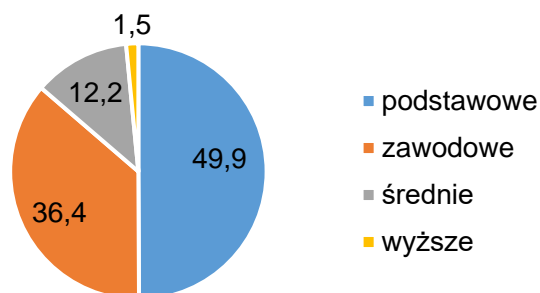
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z ośrodków pomocy społecznej/centrów usług społecznych

Według otrzymanych danych połowa spośród osób pozostających w kryzysie bezdomności posiadała wykształcenie podstawowe.

Wykształcenie zawodowe posiadało nieco ponad 36% (473 osoby), z kolei średnie – 12% (158 osób).

Najmniej liczną grupą są osoby z wykształceniem wyższym – 1,5% (20 osób) – wykres 8.

Wykres 8. Struktura wykształcenia osób w kryzysie bezdomności

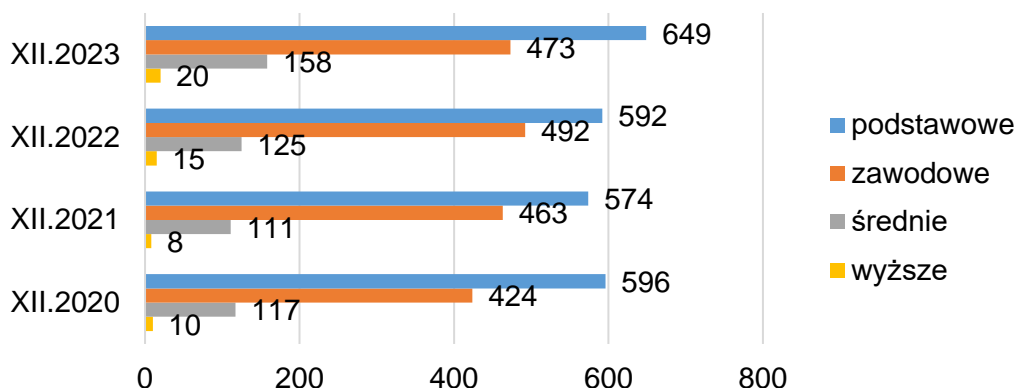


Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z ośrodków pomocy społecznej/centrów usług społecznych

Liczba osób posiadających wykształcenie podstawowe, w grudniu 2023 r., w stosunku do grudnia 2022 roku, zwiększyła się o 57 osób, tj. o 9,6%, z kolei w stosunku do grudnia 2020 r. o 53 osoby, tj. o 8,9%. Ponadto, w stosunku do 31 grudnia 2022 r., liczba osób w kryzysie bezdomności z wykształceniem wyższym zwiększyła się o 5 osób i wyniosła 20 (szczegółowe dane przedstawia wykres nr 9).



Wykres 9. Poziom wykształcenia osób w kryzysie bezdomności z województwa warmińsko-mazurskiego w latach 2020 – 2023

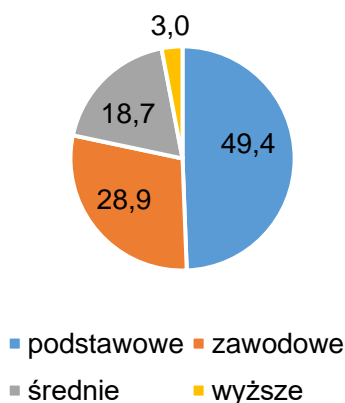


Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z ośrodków pomocy społecznej/centrów usług społecznych

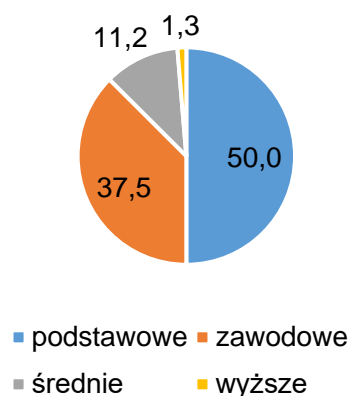
W 2023 r. zarówno wśród kobiet, jak i mężczyzn pozostających w kryzysie bezdomności ponad połowa posiadała wykształcenie podstawowe (49,4% wśród kobiet i 50,0% wśród mężczyzn).

Mężczyźni częściej niż kobiety posiadają wykształcenie zawodowe – odpowiednio 37,5% mężczyzn oraz 28,9% kobiet. Kobiety, z kolei częściej niż mężczyźni wykształcenie średnie oraz wyższe. Kobiety z wykształceniem średnim stanowiły 18,7% ogółu kobiet w kryzysie bezdomności, z kolei z wykształceniem wyższym – 3%. Dla porównania wśród mężczyzn odsetki te wynosiły odpowiednio: 11,2% oraz 1,3% - wykres 10 i 11.

Wykres 10. Wykształcenie kobiet w kryzysie bezdomności



Wykres 11. Wykształcenia mężczyzn w kryzysie bezdomności



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z ośrodków pomocy społecznej/centrów usług społecznych

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z ośrodków pomocy społecznej/centrów usług społecznych



2.2. Przyczyny bezdomności

Nie ulega wątpliwości, że badanie przyczyn bezdomności jest procesem niezwykle skomplikowanym. Trudności w dotarciu do głównej przyczyny bezdomności są związane przede wszystkim z faktem, iż sam problem bezdomności jest niezwykle złożony. Stan ten jest uwarunkowany wieloczynnikowo, między innymi poprzez zmniejszoną zdolność do samodzielnego życia i radzenia sobie, poddania się wymaganiom społeczeństwa, niewielką odporność na sytuacje trudne, czy marginalizację społeczną.

Przyczyny bezdomności są umowne i często nakładają się na siebie (np. alkoholizmowi bardzo często towarzyszą eksmisja oraz choroby). Poniższe dane przedstawiają liczbę osób w kryzysie bezdomności w województwie warmińsko-mazurskim w 2023 r., z uwzględnieniem przyczyn, zgodnie z informacjami otrzymanymi z ośrodków pomocy społecznej/centrów usług społecznych:

- alkoholizm	883 osoby,
- choroby	310 osób,
- eksmisja	153 osoby,
- konflikty rodzinne/małżeńskie	148 osób,
- uzależnienia	131 osób,
- przestępczość	79 osób,
- utrata pracy	60 osób,
- rozwód/rozpad małżeństwa	59 osób,
- inne przyczyny	58 osób.

Mianem „inne przyczyny bezdomności” określane są najczęściej m.in.: sprzedaż mieszkania, utrata mieszkania, niepełnosprawność, niezaradność życiowa, opuszczenie zakładu karnego.

Przyczyny bezdomności determinują rodzaj wsparcia, jakim należy objąć osoby pozostające w kryzysie bezdomności. Poniżej zaprezentowano najczęściej wymieniane przyczyny bezdomności w gminach województwa warmińsko-mazurskiego, w których przebywa najwięcej osób w kryzysie bezdomności, co wskazuje kierunek realizowanego wsparcia.



Elbląg (N=122)
alkoholizm - 68,9%
choroby - 42,6%

Olsztyn (N=77)
alkoholizm - 83,1%,
choroby - 14,3%

Ostróda (N=76)
choroby - 55,3%
utrata mieszkania -
51,3%
alkoholizm - 46,1%

Bartoszyce (N=48)
alkoholizm - 68,8%
konflikty
małżeńskie/rodzinne
- 20,8%

Iława (N=47)
choroby - 78,7%
alkoholizm - 66,0%
uzależnienia - 51,1%

Biskupiec (N=39)
alkoholizm - 79,5%
eksmisja - 35,9%
konflikty
małżeńskie/rodzinne -
35,9%

Dobre Miasto (N=35)
alkoholizm - 77,1%
choroby - 14,3%

Szczytno (N=31)
alkoholizm - 87,1%
choroby - 41,9%
uzależnienia - 38,7%

Nidzica (N=30)
alkoholizm - 96,7%
eksmisja - 30,0%

Giżycko (N=30)
alkoholizm - 60%
eksmisja - 16,7%

Morąg (N=29)
alkoholizm - 79,3%
choroby - 13,8%

Ełk (N=28)
eksmisja - 46,4%
choroby - 21,4%



3. Wsparcie osób w kryzysie bezdomności w województwie warmińsko-mazurskim

Polskie prawo zapisami ustawy o pomocy społecznej przypisało podejmowanie działań na rzecz wsparcia osób w kryzysie bezdomności do zadań własnych gminy. Zgodnie z nimi obowiązuje ustawowe zabezpieczenie elementarnych potrzeb ludzkich: schronienia, posiłków, odzieży, opieki medycznej. Dodatkowo osoba bezdomna może zostać objęta indywidualnym programem wychodzenia z bezdomności.

Gminy powinny zapewnić schronienie osobom w kryzysie bezdomności, ale to od nich zależy sposób realizacji tego zadania. Doświadczenie pokazuje, że tworzą one placówki pobytu czasowego (noclegownie, schroniska, ogrzewalnie), które prowadzą samodzielnie. Mogą także powierzyć tę rolę organizacjom pozarządowym, osobom prawnym i jednostkom organizacyjnym działającym na podstawie przepisów o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego oraz do innych kościołów i związków wyznaniowych. Osobom w kryzysie bezdomności w Polsce pomaga wiele organizacji, m.in. Towarzystwo Pomocy im. św. Brata Alberta, Fundacja Pomocy Wzajemnej „BARKA”, Caritas, Stowarzyszenie MONAR (w jego ramach, od ok. 1992 roku, zaczęły powstawać tzw. MARKOTY – schroniska dla bezdomnych), Pomorskie Forum na rzecz Wychodzenia z Bezdomności, Polski Komitet Pomocy Społecznej oraz Banki Żywności.

Kierunki działań na rzecz osób w kryzysie bezdomności oraz źródła finansowania określone zostały również w Warmińsko-Mazurskim Planie Rozwoju Usług Społecznych i Deinstytucjonalizacji na lata 2023-2025 przyjętym przez Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego w dn. 3 lipca 2023 r.

Zgodnie z zapisami Programu Regionalnego Fundusze Europejskie dla Warmii i Mazur na lata 2021-2027, możliwe będzie pozyskanie dofinansowania na rozwój usług dla osób w kryzysie bezdomności, dotkniętych wykluczeniem z dostępu do mieszkań lub zagrożonych bezdomnością, z uwzględnieniem lokalnej specyfiki zjawiska. Wsparcie realizowane może być w szczególności poprzez usługi o charakterze społecznym mające na celu przeciwdziałanie bezdomności (m.in.



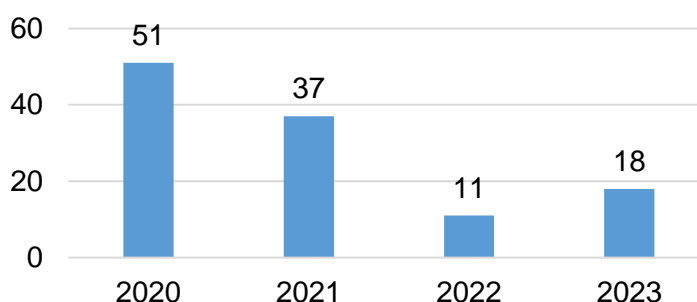
w postaci doradztwa, terapii uzależnień, streetworkingu, pomocy prawnej i psychologicznej) oraz wsparcie mieszkaniowe⁴.

3.1. Indywidualne programy wychodzenia z bezdomności

Formą wsparcia osób w kryzysie bezdomności są indywidualne programy wychodzenia z bezdomności, które polegają na pomocy osobom w kryzysie bezdomności w rozwiązywaniu problemów życiowych, w szczególności rodzinnych i mieszkaniowych, oraz pomocy w uzyskaniu zatrudnienia.

W 2023 roku w województwie realizowano zaledwie 18 indywidualnych programów wychodzenia z bezdomności. W porównaniu do roku 2022 liczba ta zwiększyła się o 7, z kolei w porównaniu do 2020 r. zmniejszyła aż o 33.

Wykres 12. Liczba indywidualnych programów wychodzenia z bezdomności w latach 2020 – 2023



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z ośrodków pomocy społecznej/centrów usług społecznych

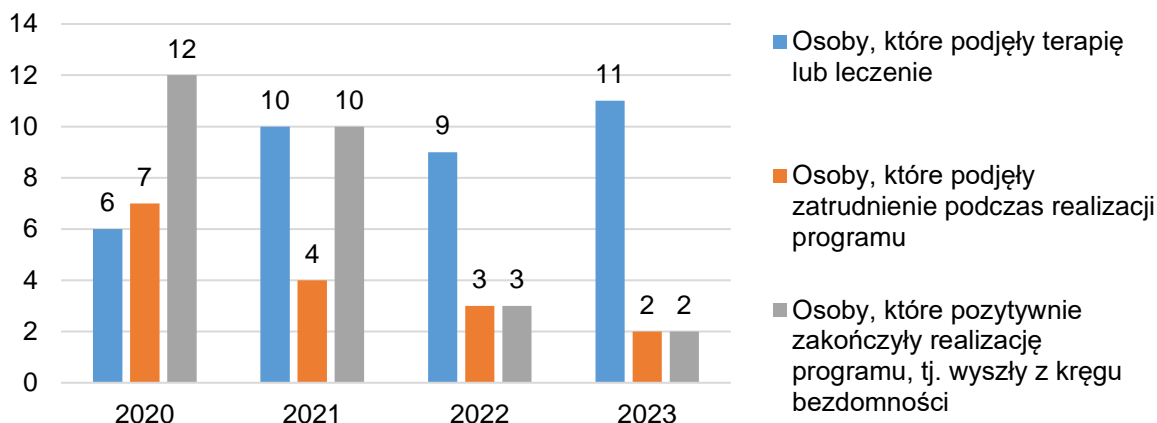
Z informacji nadesłanych przez ośrodki pomocy społecznej oraz centra usług społecznych województwa wynika, iż największa liczba realizowanych indywidualnych programów wychodzenia z bezdomności na przestrzeni lat 2020-2023 wyniosła 51 w 2020 roku (w tym 19 zgłoszonych przez MOPS Elbląg).

W ramach realizowanych programów w 2023 r. 11 osób podjęło terapię lub leczenie, z kolei 2 osoby podjęły zatrudnienie. Analizując dane przedstawione na wykresie nr 13 można zauważyć również, że niewielka liczba osób będących w kryzysie bezdomności pozytywnie kończy programy wychodzenia z bezdomności. W roku 2023 z kryzysu bezdomności wyszły zaledwie 2 osoby, tj. o 1 mniej niż w 2022 r. i o 10 mniej niż w 2020 r.

⁴ Szczegółowy Opis Priorytetów Programu Fundusze Europejskie dla Warmii i Mazur, Wersja SZOP.FEWM.007, <https://funduszeuropejskie.warmia.mazury.pl/arttykul-sekcja/49/359/szczegolowy-opis-priorytetow>



Wykres 13. Liczba osób objętych indywidualnym programem wychodzenia z bezdomności i jego efekty w latach 2020-2023



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z ośrodków pomocy społecznej/centrów usług społecznych

3.2. Wsparcie w formie usług świadczonych w instytucjach

W oparciu o informacje uzyskane z rejestru miejsc tymczasowego schronienia prowadzonego przez Wydział Polityki Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego stworzono bazę danych zawierającą informację na temat placówek świadczących usługi na rzecz osób znajdujących się w kryzysie bezdomności. Na terenie województwa warmińsko-mazurskiego na dzień 31 grudnia 2023 r. funkcjonowało łącznie: 11 schronisk, 3 schroniska z usługami opiekuńczymi, 6 noclegowni i 4 ogrzewalnie z łączną liczbą miejsc – 769 (tabela 1).

Tabela 1. Schroniska, schroniska z usługami opiekuńczymi, noclegownie i ogrzewalnie w województwie warmińsko-mazurskim

Powiat	Gmina	Nazwa placówki	Liczba miejsc	Podmiot prowadzący placówkę
Schroniska				
bartoszycki	Bartoszyce (M)	Schronisko dla Osób Bezdomnych	45	Gmina Miejska Bartoszyce
Elbląg	Elbląg (M)	Schronisko dla bezdomnych im. św. Brata Alberta w Elblągu	80	Stowarzyszenie na rzecz osób bezdomnych i potrzebujących "Od nowa"
ełcki	Ełk (M)	Schronisko im. Św. Ojca Pio	49	Caritas Diecezji Ełckiej
ełcki	Ełk (M)	Stowarzyszenie MONAR- Schronisko dla Osób Bezdomnych MARKOT w Ełku	36	Stowarzyszenie MONAR z siedzibą w Warszawie
iławski	Zalewo (M-W)	Stowarzyszenie "Pomocni Ludziom"	58	Stowarzyszenie "Pomocni Ludziom" w Rucewie
kętrzyński	Barciany (W)	Schronisko "Mar-Kot" w Arklitach	20	Stowarzyszenie Pomocy Bliźniemu "Mar Kot"



Powiat	Gmina	Nazwa placówki	Liczba miejsc	Podmiot prowadzący placówkę
Schroniska				
kętrzyński	Barciany (W)	Schronisko "Mar-Kot" w Sławoszach	20	Stowarzyszenie Pomocy Bliźniemu "Mar Kot"
olecki	Olecko (M-W)	Stowarzyszenie "Otwarte Drzwi"	17	Stowarzyszenie "Otwarte Drzwi"
olecki	Świątajno (W)	Purmia, Stowarzyszenie Pomocy Bliźniemu	18	Purmia, Stowarzyszenie Pomocy Bliźniemu,
Olsztyn	Olsztyn (M)	Schronisko dla Bezdomnych	36	MOPS w Olsztynie
ostródzki	Dąbrówno (W)	Schronisko dla Osób Bezdomnych Markot w Marwałdzie	120	Stowarzyszenie Monar Schronisko dla Osób Bezdomnych - MARKOT w Marwałdzie
Schroniska z usługami opiekuńczymi				
Elbląg	Elbląg (M)	Schronisko dla bezdomnych kobiet z usługami opiekuńczymi w Elblągu	15	Stowarzyszenie na rzecz osób bezdomnych i potrzebujących "Od nowa"
Elbląg	Elbląg (M)	Schronisko dla bezdomnych z usługami opiekuńczymi im. Św. Brata Alberta w Elblągu	15	Stowarzyszenie na rzecz osób bezdomnych i potrzebujących "Od nowa"
ostródzki	Dąbrówno (W)	Schronisko dla Osób Bezdomnych Markot w Marwałdzie	30	Stowarzyszenie Monar Schronisko dla Osób Bezdomnych - MARKOT w Marwałdzie
Noclegownie				
braniewski	Braniewo (M)	Stowarzyszenie Pomocy Społecznej „Social"	15	Stowarzyszenie Pomocy Społecznej „Social".
Elbląg	Elbląg (M)	Noclegownia dla bezdomnych im. św. Brata Alberta w Elblągu	20	Stowarzyszenie na rzecz osób bezdomnych i potrzebujących "Od nowa"
lidzbarski	Lidzbark Warmiński (M)	Noclegownia	16	Gmina Miejska Lidzbark Warmiński
lidzbarski	Orneta (M-W)	Noclegownia	7	MGOPS Orneta
Olsztyn	Olsztyn (M)	Noclegownia dla Bezdomnych	64	MOPS w Olsztynie
ostródzki	Ostróda (M)	MOPS Ostróda - Noclegownia dla osób bezdomnych	15	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Ostródzie
Ogrzewalnie				
Elbląg	Elbląg (M)	Ogrzewalnia przy Miejskim Centrum Wsparcia Osób Bezdomnych i Uzależnionych	40	Stowarzyszenie na rzecz osób bezdomnych i potrzebujących "Od nowa"
Elbląg	Elbląg (M)	Ogrzewalnia dla bezdomnych im. św. Brata Alberta w Elblągu	5	Stowarzyszenie na rzecz osób bezdomnych i potrzebujących "Od nowa"
ełcki	Ełk (M)	Ogrzewalnia im. Św. Ojca Pio	8	Caritas Diecezji Ełckiej
lidzbarski	Lidzbark Warmiński (M)	Ogrzewalnia	20	Gmina Miejska Lidzbark Warmiński

Źródło: Rejestr miejsc tymczasowego schronienia <https://www.gov.pl/web/uw-warminko-mazurski/rejestry-prowadzone-w-wydziale-polityki-spolecznej>



W w/w placówkach osoby znajdujące się w kryzysie bezdomności mają zapewnioną kompleksową pomoc rzeczową i opiekuńczą, mogą skorzystać z terapii oraz porad specjalistów. Przebywają w nich zarówno mężczyźni, jak i kobiety.

W regionie Warmii i Mazur funkcjonują również mniejsze placówki: noclegownie i ogrzewalnie, uruchamiane w okresie zimowym lub z przeznaczeniem na pomoc doraźną z różnym zakresem oferowanej pomocy. W niektórych punktach wydawane są tylko gorące posiłki, przyznawana jest odzież i udzielana pomoc w zakresie usług kąpielowych i higienicznych.

Poza placówkami, których głównym profilem działalności jest udzielanie tymczasowego schronienia, niezwykle istotną rolę w systemie wsparcia osób w kryzysie bezdomności odgrywają punkty doraźnego wsparcia, takie jak: jadłodajnie, punkty wydawania odzieży i paczek żywnościowych, pralnie, łaźnie oraz punkty pomocy medycznej.

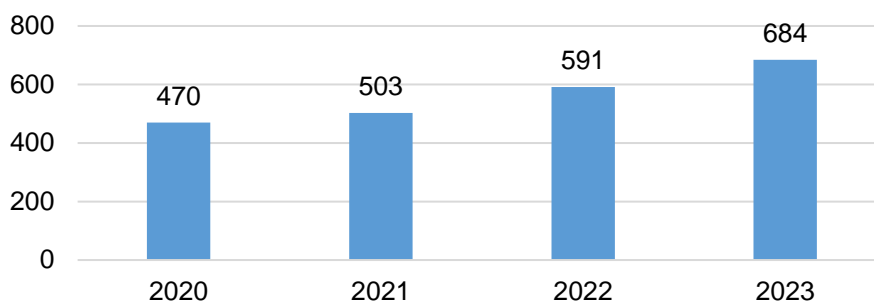
3.3. Kontrakt socjalny

Kontrakt socjalny jest pisemną umową zawartą z osobą ubiegającą się o pomoc. Określa ona uprawnienia i zobowiązania stron umowy w ramach wspólnie podejmowanych działań mających na celu: przezwyciężenie trudnej sytuacji życiowej osoby lub rodziny. Ta umowa nie skutkuje opracowaniem i realizacją indywidualnego programu wychodzenia z bezdomności.

Z informacji nadesłanych przez ośrodki pomocy społecznej oraz centra usług społecznych województwa warmińsko-mazurskiego wynika, że liczba zawieranych kontraktów socjalnych systematycznie rośnie. W 2023 r., w stosunku do 2022 r., liczba osób w kryzysie bezdomności objętych kontraktem socjalnym wzrosła o 93 osoby, tj. o 15,7%, z kolei w stosunku do 2020 r. o 214 osób, tj. o 45,5% - wykres 14.



Wykres 14. Liczba osób w kryzysie bezdomności objętych kontraktem socjalnym w latach 2020-2023



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z ośrodków pomocy społecznej/centrów usług społecznych

3.4. Usługi społeczne na rzecz osób w kryzysie bezdomności

Usługi społeczne mające charakter wsparcia środowiskowego, z których mogą korzystać osoby w kryzysie bezdomności to m.in.: streetworking, poradnictwo specjalistyczne, mieszkania wspomagane/treningowe, interwencja kryzysowa, usługi integracyjne i reintegracyjne, usługi terapeutyczne.

Streetworking

Streetworking ma kluczowe znaczenie we wsparciu osób w kryzysie bezdomności. Działania prowadzone w środowisku przebywania czy grupowania się osób w kryzysie bezdomności, czyli w miejscach niemieszkalnych i przestrzeni publicznej, są niezwykle istotne nie tylko z punktu widzenia ochrony życia i zdrowia tych osób ale także ze względu na pierwszy kontakt w procesie reintegracji społecznej w rozwiązaniach mieszkaniowych⁵.

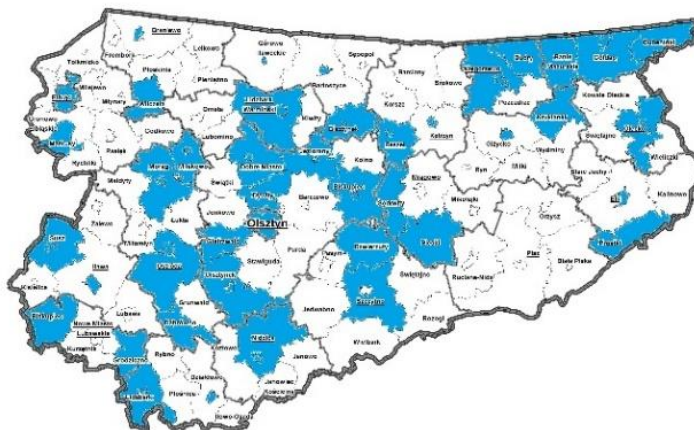
Streetworking jest formą wsparcia realizowaną w województwie warmińsko-mazurskim dosyć rzadko. Z badania zrealizowanego w październiku 2022 r. przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej dotyczącego stanu realizacji usług społecznych w województwie oraz potrzeb w tym zakresie wynika, że tego typu wsparcie realizowane było tylko w czterech gminach. Należy jednak zaznaczyć, że nie wszystkie gminy wzięły udział w badaniu.

⁵ Strategia rozwoju usług społecznych, polityka publiczna do roku 2030 (z perspektywą do 2035 r.), str. 68-69



Niemniej jednak z informacji nadesłanych przez ośrodki pomocy społecznej oraz centra usług społecznych województwa warmińsko-mazurskiego wynika, iż 44 gminy (37,9%) widzą konieczność kształcenia pracowników socjalnych tzw. streetworkerów ukierunkowanych na pracę z osobami w kryzysie bezdomności. Powyższe może świadczyć o dostrzeganiu roli jaką pełni streetworking i planach rozwoju w tym zakresie.

Mapa 3. Gminy wskazujące konieczność kształcenia pracowników socjalnych tzw. streetworkerów



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z ośrodków pomocy społecznej/centrów usług społecznych

Szczegółowy wykaz gmin wskazujących konieczność kształcenia streetworkerów zawiera załącznik 1 znajdujący się w aneksie do raportu.

Mieszkania chronione/wspomagane/treningowe

Istotnym elementem wsparcia osób w kryzysie bezdomności świadczonego w środowisku jest wsparcie w mieszkaniu chronionym, które jest formą pomocy społecznej przygotowującą, pod opieką specjalistów, osoby tam przebywające do prowadzenia samodzielnego życia lub wspomagającą te osoby w codziennym funkcjonowaniu⁶. Zgodnie ze zmianami Ustawy o pomocy społecznej, które weszły w życie od 1 listopada 2023 r. mieszkania chronione zostały zastąpione mieszkaniami treningowymi i wspomaganyymi.

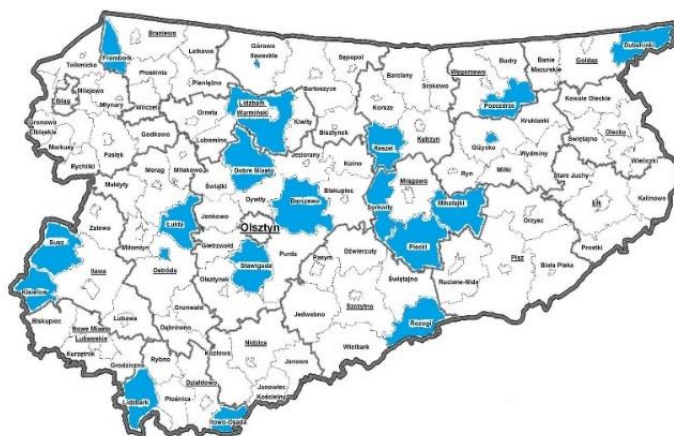
Z informacji nadesłanych przez ośrodki pomocy społecznej oraz centra usług społecznych województwa warmińsko-mazurskiego wynika, że w 2023 r. tylko w trzech gminach (Elblągu, Nidzicy i Olecku) osoby będące w kryzysie bezdomności korzystały ze wsparcia w postaci mieszkalnictwa chronionego. Łącznie było to 9 osób.

⁶ Strategia rozwoju usług społecznych, polityka publiczna do roku 2030 (z perspektywą do 2035 r.), str. 70



Zebrane informacje wskazują natomiast na planowany rozwój w omawianym zakresie. W 20 gminach województwa warmińsko-mazurskiego (17,2%) planowane jest w ciągu najbliższych 12 miesięcy utworzenie mieszkań treningowych/wspomaganych z koszykiem usług dostosowanych do indywidualnych potrzeb osób w kryzysie bezdomności oraz dotkniętych wykluczeniem z dostępu do mieszkań - szczegółowy wykaz tych gmin zawiera załącznik 2 znajdujący się w aneksie do raportu.

Mapa 4. Gminy planujące utworzyć mieszkanie treningowe/wspomagane dla osób w kryzysie bezdomności



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z ośrodków pomocy społecznej/ centrów usług społecznych

Poradnictwo specjalistyczne

Poradnictwo specjalistyczne, w szczególności prawne, czy też psychologiczne, świadczone jest osobom i rodzinom z trudnościami lub wykazującymi potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych. Poradnictwo prawne realizowane jest poprzez udzielanie informacji o obowiązujących przepisach z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego, zabezpieczenia społecznego, czy też ochrony praw lokatorów. Poradnictwo psychologiczne realizowane jest z kolei poprzez diagnozowanie, profilaktykę i terapię.⁷

Z zebranych informacji wynika, że w 2023 r. poradnictwo prawne jako forma wsparcia dedykowana osobom w kryzysie bezdomności realizowana była w 52 gminach województwa (44,8%), w tym w 4 gminach w niewystarczającym stopniu. Jednocześnie w 17 gminach (14,7%) brakuje poradnictwa prawnego dla osób pozostających w kryzysie bezdomności, z kolei w 47 gminach (40,5%) usługa nie jest realizowana i nie ma takiej potrzeby - szczegółowy wykaz gmin zawiera załącznik 3 znajdujący się w aneksie do raportu.

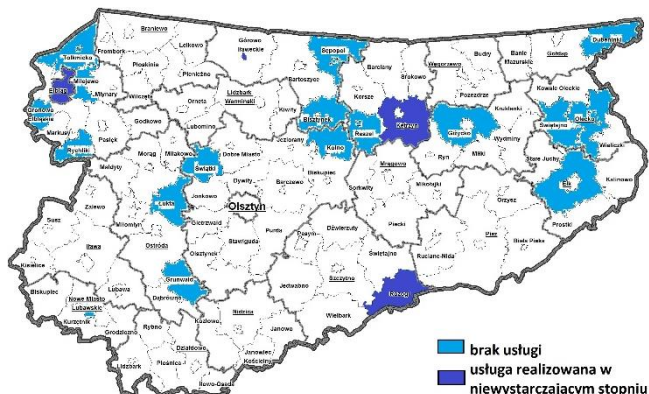
⁷ Opracowanie i pilotażowe wdrożenie mechanizmów i planów deinstytucjonalizacji usług społecznych, Działanie projektowe: przegląd obowiązujących aktów prawnych pod kątem możliwości prawnych i merytorycznych realizacji różnych obszarów świadczenia usług społecznych (ustawy i akty wykonawcze regulujące usługi społeczne) oraz wstępne rekomendacje do zmian, Instytut Pracy i Spraw Socjalnych, Warszawa 2022, str. 87



Mapa 5. Gminy, w których realizowane jest poradnictwo prawne jako wsparcie dla osób w kryzysie bezdomności



Mapa 6. Gminy, w których brakuje poradnictwa prawnego jako wsparcia dla osób w kryzysie bezdomności lub jest ono realizowane w niewystarczającym stopniu



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z ośrodków pomocy społecznej/centrów usług społecznych

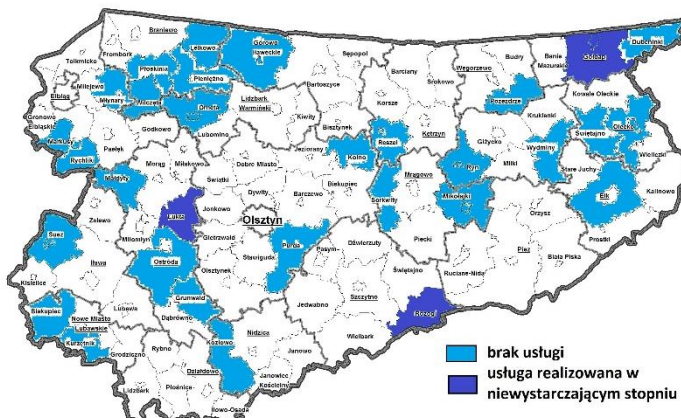
W 2023 r. poradnictwo psychologiczne jako forma wsparcia dedykowana osobom w kryzysie bezdomności realizowana była w 41 gminach województwa warmińsko-mazurskiego (35,3%), w tym w 3 gminach w niewystarczającym stopniu.

Jednocześnie aż w 30 gminach (25,9%) brakuje poradnictwa psychologicznego dla osób w kryzysie bezdomności, z kolei w 45 gminach (38,8%) usługa ta nie jest realizowana i nie ma takiej potrzeby - szczegółowy wykaz gmin zawiera załącznik 4 znajdujący się w aneksie do raportu.

Mapa 7. Gminy, w których realizowane jest poradnictwo psychologiczne jako wsparcie dla osób w kryzysie bezdomności



Mapa 8. Gminy, w których brakuje poradnictwa psychologicznego jako wsparcia dla osób w kryzysie bezdomności lub jest ono realizowane w niewystarczającym stopniu

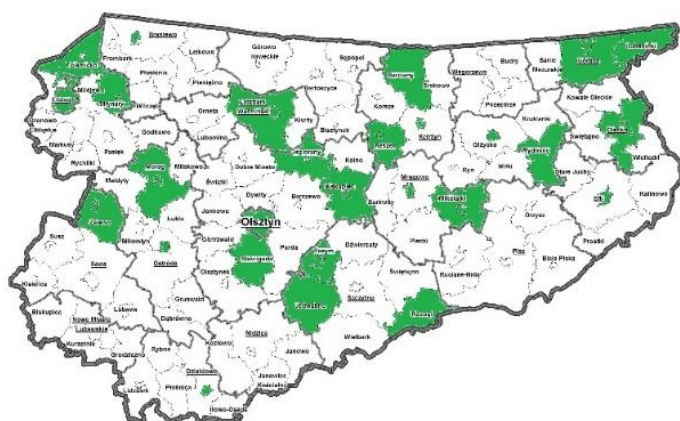


Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z ośrodków pomocy społecznej/centrów usług społecznych

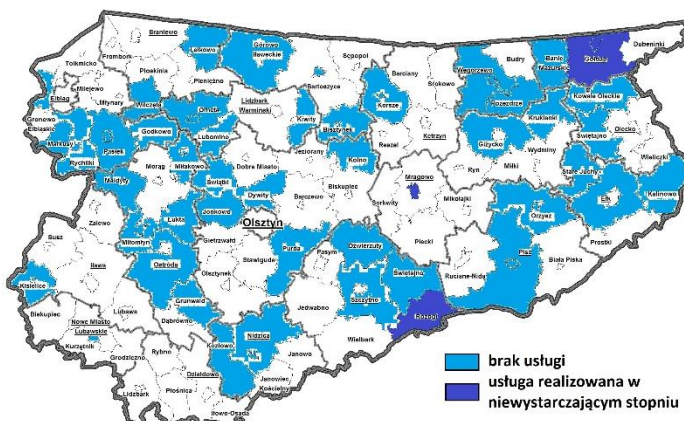
Z zebranych informacji wynika, że w 2023 r. usługi terapeutyczne dla osób w kryzysie bezdomności realizowane były w 28 gminach województwa warmińsko-mazurskiego (24,2%), w tym w 3 gminach w niewystarczającym stopniu.

Jednocześnie aż 44 gminy (37,9%) przyznały, że na ich obszarze brakuje tego typu wsparcia, z kolei w kolejnych 44 gminach (37,9%) usługa nie jest realizowana i nie ma takiej potrzeby - szczegółowy wykaz gmin zawiera załącznik 5 znajdujący się w aneksie do raportu.

Mapa 9. Gminy, w których realizowane są usługi terapeutyczne jako wsparcie dla osób w kryzysie bezdomności



Mapa 10. Gminy, w których brakuje usług terapeutycznych jako wsparcia dla osób w kryzysie bezdomności lub jest ono realizowane w niewystarczającym stopniu



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z ośrodków pomocy społecznej/centrów usług społecznych

Integracja i reintegracja społeczno-zawodowa

Reintegracja zawodowa i społeczna osób wykluczonych społecznie, w tym osób w kryzysie bezdomności, obejmuje m.in.: kształcenie umiejętności pozwalających na pełnienie ról społecznych, nabywanie umiejętności zawodowych, naukę planowania życia i zaspokajania potrzeb własnym staraniem, uczenie umiejętności racjonalnego gospodarowania posiadanymi środkami pieniężnymi⁸.

W 2023 r. integracja i reintegracja społeczno-zawodowa dla osób w kryzysie bezdomności realizowana była w 17 gminach województwa warmińsko-mazurskiego

⁸ Opracowanie i pilotażowe wdrożenie mechanizmów i planów deinstytucjonalizacji usług społecznych, Działanie projektowe: przegląd obowiązujących aktów prawnych pod kątem możliwości prawnych i merytorycznych realizacji różnych obszarów świadczenia usług społecznych (ustawy i akty wykonawcze regulujące usługi społeczne) oraz wstępne rekomendacje do zmian, Instytut Pracy i Spraw Socjalnych, Warszawa 2022, str. 50-51

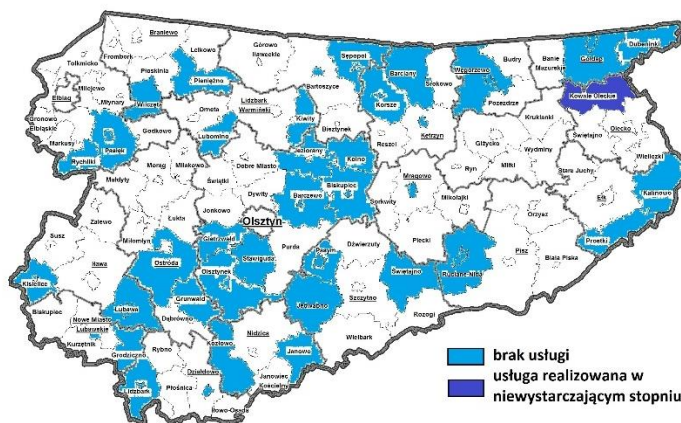


(14,7%), w tym w 1 gminie w niewystarczającym stopniu. Jednocześnie aż w 38 gminach (32,8%) brakuje usług w tym zakresie, z kolei w 61 gminach (52,6%) usługa nie jest realizowana i nie ma takiej potrzeby - szczegółowy wykaz gmin zawiera załącznik 6 znajdujący się w aneksie do raportu.

Mapa 11. Gminy, w których realizowana jest integracja i reintegracja społeczno-zawodowa jako wsparcie dla osób w kryzysie bezdomności



Mapa 12. Gminy, w których brakuje integracji i reintegracji społeczno-zawodowej jako wsparcia dla osób w kryzysie bezdomności lub jest ono realizowane w niewystarczającym stopniu



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z ośrodków pomocy społecznej/centrów usług społecznych

Interwencja kryzysowa

Interwencja kryzysowa stanowiąca zespół interdyscyplinarnych działań podejmowanych na rzecz osób i rodzin będących w stanie kryzysu, ma na celu przywrócenie równowagi psychicznej i umiejętności radzenia sobie, co zapobiega przejściu reakcji kryzysowej w stan chronicznej niewydolności psychospołecznej⁹.

Z informacji nadesłanych przez ośrodki pomocy społecznej oraz centra usług społecznych województwa warmińsko-mazurskiego wynika, iż w 2023 r.

w 40 gminach (34,5%) realizowana była interwencja kryzysowa jako forma wsparcia dedykowana osobom w kryzysie bezdomności, w tym w 5 gminach w niewystarczającym stopniu. Jednocześnie w 24 gminach (20,7%) brakuje tego typu

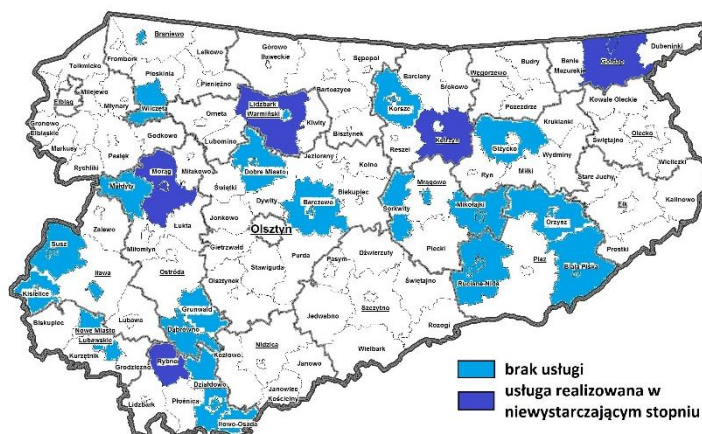
⁹ Opracowanie i pilotażowe wdrożenie mechanizmów i planów deinstytucjonalizacji usług społecznych, Działanie projektowe: przegląd obowiązujących aktów prawnych pod kątem możliwości prawnych i merytorycznych realizacji różnych obszarów świadczenia usług społecznych (ustawy i akty wykonawcze regulujące usługi społeczne) oraz wstępne rekomendacje do zmian, Instytut Pracy i Spraw Socjalnych, Warszawa 2022, str. 88

pomocy, z kolei w 52 gminach (44,8%) usługa nie jest realizowana i nie ma takiej potrzeby - szczegółowy wykaz gmin zawiera załącznik 7 znajdujący się w aneksie do raportu.

Mapa 13. Gminy, w których realizowana jest interwencja kryzysowa jako wsparcie dla osób w kryzysie bezdomności



Mapa 14. Gminy, w których brakuje interwencji kryzysowej jako wsparcia dla osób w kryzysie bezdomności lub jest ono realizowane w niewystarczającym stopniu



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z ośrodków pomocy społecznej/centrów usług społecznych

Wsparcie w kontrolowaniu i wychodzeniu z zadłużenia

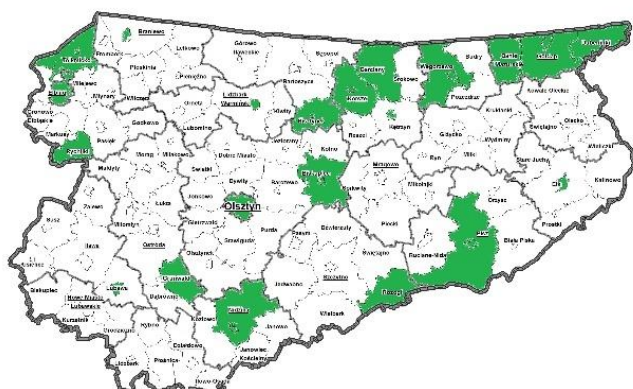
W przypadku osób zagrożonych eksmisją, w ramach działań profilaktycznych wymienia się często, oprócz m.in.: integracji lub reintegracji społecznej i zawodowej, również wsparcie w kontrolowaniu i wychodzeniu z zadłużenia¹⁰.

Z informacji nadesłanych przez ośrodki pomocy społecznej oraz centra usług społecznych województwa warmińsko-mazurskiego wynika, że w 2023 r. w 21 gminach województwa (18,1%) realizowano tego typu wsparcie, w tym w 2 gminach w niewystarczającym stopniu. Jednocześnie w 14 gminach (12,1%) brakuje tego typu pomocy dla osób zagrożonych wykluczeniem mieszkaniowym, z kolei w 81 gminach (69,8%) usługa nie jest realizowana i nie ma takiej potrzeby - szczegółowy wykaz gmin zawiera załącznik 8 znajdujący się w aneksie do raportu.

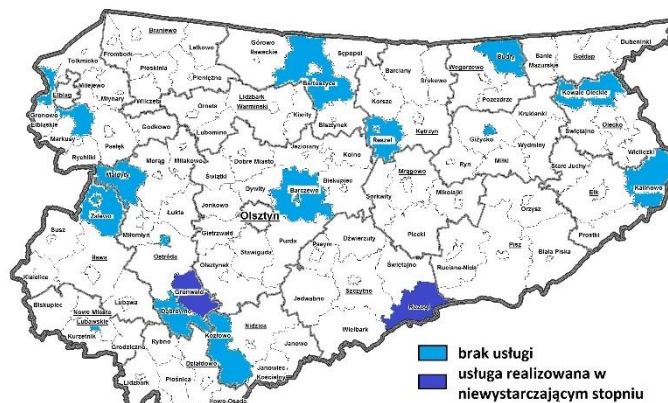
¹⁰ Strategia rozwoju usług społecznych, polityka publiczna do roku 2030 (z perspektywą do 2035 r.), str. 71



Mapa 15. Gminy, w których realizowane jest wsparcie w kontrolowaniu i wychodzeniu z zadłużenia



Mapa 16. Gminy, w których brakuje wsparcia w kontrolowaniu i wychodzeniu z zadłużenia lub jest ono realizowane w niewystarczającym stopniu



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z ośrodków pomocy społecznej/centrów usług społecznych

3.5. Program rządowy „Pokonać bezdomność. Program pomocy osobom bezdomnym”

Od roku 2000 realizowane są systematycznie w Polsce kolejne edycje Programu resortowego pod ogólną nazwą „Bezdomność”, który ma charakter uzupełniający wobec ustawowych obowiązków samorządów gmin w zakresie przeciwdziałania bezdomności, a także charakter wspierający działalność podmiotów uprawnionych, funkcjonujących w obszarze pomocy społecznej.

W 2023 roku Minister Rodziny i Polityki Społecznej przeznaczył kwotę 5 500 000 zł na realizację otwartego konkursu ofert w ramach Programu „Pokonać bezdomność. Program pomocy osobom bezdomnym”.

Głównym celem Programu jest inspirowanie i wspieranie działań nakierowanych na przeciwdziałanie i rozwiązywanie problemu bezdomności, inspirowanie do wdrażania nowych metod pracy z osobami bezdomnymi oraz programów aktywizacji społecznej i zawodowej tych osób.

W ramach celu głównego wyznaczone są następujące Moduły wraz z celami szczegółowymi:

- MODUŁ I: PROFILAKTYKA

Cel: Zapobieganie bezdomności przez prowadzenie działań profilaktycznych.

W ramach Modułu I można uzyskać dotację w wysokości 50 000 zł - 100 000 zł.



- **MODUŁ II: WSPARCIE OSÓB BEZDOMNYCH**

Cel: Prowadzenie działań interwencyjnych i aktywizujących skierowanych do osób bezdomnych.

W ramach Modułu II można uzyskać dotację w wysokości 50 000 zł - 150 000 zł.

- **MODUŁ III: INFRASTRUKTURA**

Cel: Wsparcie podmiotów w dostosowaniu prowadzonych przez nie placówek świadczących usługi dla osób bezdomnych do obowiązujących standardów.

W ramach Modułu III można uzyskać dotację w wysokości 50 000 zł - 300 000 zł.

- **MODUŁ IV: INNOWACYJNOŚĆ**

Cel: Inspirowanie do wdrażania nowych rozwiązań w zakresie pomocy osobom bezdomnym.

W ramach Modułu IV można uzyskać dotację w wysokości 50 000 zł - 200 000 zł.

W ramach ww. Programu, z terenu województwa warmińsko – mazurskiego, w 2023 roku dofinansowanie uzyskały dwa podmioty, tj.: Caritas Archidiecezji Warmińskiej na kwotę 150 000 zł oraz Caritas Diecezji Ełckiej na kwotę 81 000 zł. Szczegółowe informacje na temat podmiotów, które w latach 2020-2023 otrzymały dofinansowanie w ramach Programu zawiera poniższa tabela.

Tabela 2. Informacja nt. podmiotów z terenu województwa warmińsko-mazurskiego, które uzyskały dofinansowanie w ramach Programu „Pokonać bezdomność. Program pomocy osobom bezdomnym” w latach 2020-2023

	podmioty, które uzyskały dofinansowanie	kwota dofinansowania
Edycja 2020	Stowarzyszenie MONAR	116 000,00 zł
	Caritas Diecezji Ełckiej (dodatkowy nabór)	135 830,00 zł
Edycja 2021	Caritas Diecezji Ełckiej	80 000,00 zł
	Caritas Archidiecezji Warmińskiej	130 000,00 zł
	Caritas Diecezji Ełckiej (dodatkowy nabór)	115 920,00 zł
	Caritas Archidiecezji Warmińskiej (dodatkowy nabór)	125 850,00 zł
Edycja 2022	Caritas Archidiecezji Warmińskiej	120 400,00 zł
	Caritas Diecezji Ełckiej (dodatkowy nabór)	112 000,00 zł
	Caritas Archidiecezji Warmińskiej (dodatkowy nabór)	149 000,00 zł
Edycja 2023	Caritas Archidiecezji Warmińskiej	150 000,00 zł
	Caritas Diecezji Ełckiej	81 000,00 zł

Źródło: <https://www.gov.pl/web/rodzina/pom-spol-bezdomnosc>



4. Współpraca z organizacjami pozarządowymi na rzecz wsparcia osób w kryzysie bezdomności

4.1. Współpraca Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego z organizacjami pozarządowymi

Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego w 2023 roku, w ramach otwartego konkursu ofert dla organizacji pozarządowych na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej, przekazał między innymi dotacje w łącznej wysokości 45 000 zł na dofinansowanie 5 zadań wspierających osoby w kryzysie bezdomności, w tym m.in. na: wsparcie żywnościowe, funkcjonowanie jadłodajni oraz łaźni, a także usługi medyczno-pielęgniarskie dla osób w kryzysie bezdomności.

Ponadto w 2023 roku Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego dofinansował jedno zadanie w trybie art. 19a ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na kwotę 7000 zł. Celem realizacji w/w zadania było wsparcie osób będących w kryzysie bezdomności oraz osób ubogich w okresie jesienno-zimowym poprzez pomoc żywnościową.

Szczegółowe informacje na temat wysokości środków finansowych przekazanych przez Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego w latach 2020-2023 organizacjom pozarządowym na zadania wspierające osoby w kryzysie bezdomności zawiera poniższa tabela.

Tabela 3. Środki finansowe przekazane przez Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego w latach 2020-2023 organizacjom pozarządowym na zadania wspierające osoby w kryzysie bezdomności

	Otwarte konkursy ofert dla organizacji pozarządowych na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej - zadania wspierające osoby w kryzysie bezdomności	
	liczba zadań	kwota dotacji
2020	4	38 000,00 zł
2021	4	38 000,00 zł
2022	6	45 000,00 zł
2023	5	45 000,00 zł
	Tryb art. 19a ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie	
2020	-	-
2021	-	-



	Otwarte konkursy ofert dla organizacji pozarządowych na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej - zadania wspierające osoby w kryzysie bezdomności	
	liczba zadań	kwota dotacji
2022	1	9500,00 zł
2023	1	7000,00 zł

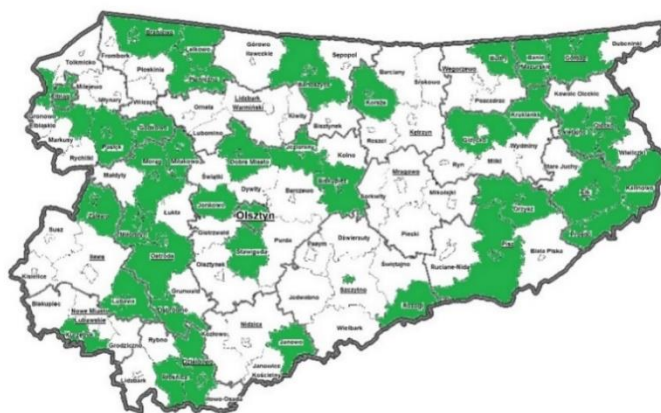
4.2. Współpraca samorządów gminnych z organizacjami pozarządowymi

Zgodnie ze sprawozdaniem MRiPS-03 w 2023 r. gminy województwa warmińsko-mazurskiego przeznaczyły 8,9 mln zł na zapewnienie schronienia osobom w kryzysie bezdomności, tj. o 34,7% więcej niż w 2022 r. Z informacji nadesłanych przez ośrodki pomocy społecznej oraz centra usług społecznych województwa warmińsko-mazurskiego na potrzeby opracowania niniejszego raportu wynika, że przynajmniej 28 gmin (24,1%) przekazało ww. środki organizacjom pozarządowym.

W ramach wspierania osób w kryzysie bezdomności w 2023 r., 46 gmin województwa (39,7%) podjęło z organizacjami pozarządowymi współpracę pozafinansową - szczegółowy wykaz tych gmin zawiera załącznik 9 znajdujący się w aneksie do raportu. Polegała ona m.in. na: kierowaniu osób w kryzysie bezdomności i uzależnionych do ośrodków terapeutycznych, pomocy rzeczowej (odzież, obuwie, środki higieniczne), przekazywaniu paczek żywnościowych,

wspieraniu w prowadzeniu pracy socjalnej, w tym motywowaniu osób w kryzysie bezdomności do podjęcia zatrudnienia lub terapii odwykowej i samopomocy, organizowaniu spotkań w celu wymiany doświadczeń, ewentualnych problemów oraz kierunków działań związanych ze współpracą oraz świadczeniu usług socjalnych (wywiady, kontrakty socjalne).

Mapa 17. Gminy współpracujące w 2023 r. pozafinansowo z organizacjami pozarządowymi



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z ośrodków pomocy społecznej/centrów usług społecznych



5. Dobre praktyki - ogólnopolskie

Nazwa/rodzaj praktyki	Utworzenie Miejskiego Centrum Wsparcia Osób Bezdomnych i Uzależnionych
Realizator/współrealizator	Stowarzyszenie na rzecz osób bezdomnych i potrzebujących 'Od nowa...'
Okres realizacji (od-do)	2022 r. – 2025 r.
Syntetyczny opis praktyki	Placówka świadczy kompleksowe wsparcie dla osób w kryzysie bezdomności skupione w jednym miejscu: od pomocy w formie schronienia (ogrzewalnia), zabezpieczenia potrzeb higienicznych (możliwość skorzystania z łazienki, pralki), poprzez wsparcie psychologiczne, terapeutyczne, po możliwość umieszczenia w mieszkaniu treningowym.
Przybliżona liczba osób uczestniczących	40 – 50 osób
Obszar realizacji	Miasto Elbląg
Źródło finansowania	Budżet Gminy Miasto Elbląg

Nazwa/rodzaj praktyki	Projekt „Housing first - najpierw mieszkanie ...”
Realizator/współrealizator	Wnioskodawca i lider projektu: Towarzystwo Pomocy im. św. Brata Alberta Zarząd Główny we Wrocławiu Partnerzy: Associao para o Estudo e Integrao Psicossocial (Portugalia), Ogólnopolska Federacja na rzecz Rozwiązywania Problemu Bezdomności, Urząd Miasta Stołecznego Warszawa, Urząd Miejski Wrocławia, Urząd Miejski w Gdańsku
Okres realizacji (od-do)	od: 2019-07-01 do: 2022-09-30
Syntetyczny opis praktyki	Celem głównym było wdrożenie nowego rozwiązania o zasięgu ogólnopolskim, metody „Housing first”, powstałego dzięki współpracy z partnerem zagranicznym z Portugalii, w obszarze rozwiązywania problemu bezdomności. Projekt obejmował realizację działań współpracy ponadnarodowej: transfer, zaadaptowanie i wdrożenie kompleksowego rozwiązania oraz wymianę informacji i doświadczeń. Wsparcie w ramach projektu kierowane było do jednostek samorządu terytorialnego na poziomie gminnym lub powiatowym, instytucji pomocy i integracji społecznej oraz podmiotów ekonomii społecznej i instytucji rynku pracy. Projekt zakładał wypracowanie nowej metody rozwiązywania



	problemu bezdomności, w szczególności w zakresie wsparcia osób doświadczających tego kryzysu, w osiągnięciu przez nich samodzielności i pokonaniu trudności.
Przybliżona liczba osób uczestniczących	42 osoby
Obszar realizacji	Warszawa, Wrocław, Gdańsk
Źródło finansowania	Wartość projektu: 5 574 025,60 zł Wartość dofinansowania: 5 391 745,60 zł Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój POWER, Oś priorytetowa: IV. Innowacje społeczne i współpraca ponadnarodowa; Działanie: 4.3 Współpraca ponadnarodowa

Źródło: <https://www.bratalbert.org/projekty/projekty-zrealizowane/projekt-housing-first-najpierw-mieszkanie>

Nazwa/rodzaj praktyki	Damy radę!
Realizator/współrealizator	Caritas Polska
Okres realizacji (od-do)	Od 2013 r.
Syntetyczny opis praktyki	<p>Program adresowany do osób w wieku 25-35 lat, pozostających w kryzysie bezdomności, uzależnień i zagubienia życiowego, zagrożonych wykluczeniem społecznym i marginalizacją życia. Powstał z myślą o pomocy osobom kończącym zamknięte terapie, ośrodki penitencjarne i inne placówki, osobom szukającym pomocy aby rozpocząć starania o życie wolne od patologicznych zaburzeń, środowisk i zachowań.</p> <p>W ramach programu oferowana jest pomoc w usamodzielnieniu się i utrwaleniu postaw trzeźwościowych, w rozwijaniu motywacji do odkrywania i realizowania zasobów własnych, podnoszenia aspiracji życiowych i nauki zachowań prospołecznych. Pomoc obejmuje wsparcie ze strony psychologa i terapeuty, pracownika socjalnego oraz ze strony grupy wsparcia liczącej maksymalnie 5-8 osób. W ramach uczestnictwa można również otrzymać pomoc żywnościową, pomoc materialną na ściśle określone w umowie cele, w szczególności dofinansowanie kosztów wynajmu mieszkania, kursów, szkoleń zawodowych, nauki, w tym studiów.</p>
Przybliżona liczba osób uczestniczących	Ok. 40 osób
Obszar realizacji	Warszawa



Źródło finansowania	Środki Caritas
---------------------	----------------

Źródło: <https://caritas.pl/projekty/bezdomni-damy-rade/>

Nazwa/rodzaj praktyki	Uliczny Patrol Medyczny
Realizator/współrealizator	Caritas Polska
Okres realizacji (od-do)	Od 2017 r.
Syntetyczny opis praktyki	Projekt Caritas Polska, Straży Miejskiej m. st. Warszawy i Stowarzyszenia „Jesteśmy nadzieją”, wzorowany na podobnie działających w większych miastach europejskich i amerykańskich. Skierowany jest do osób, które znalazły się w najtrudniejszym z życiowych kryzysów, jakim jest bezdomność, i walczą z samotnością, uzależnieniami, brakiem nadziei i degradacją życiową. Projekt polega na objazdowej pomocy ratowniczej, którą niosą Straż Miejska, Caritas Polska i Stowarzyszenie „Jesteśmy nadzieją”. Patrole docierają do kilkuset lokalizacji na terenie rozległej aglomeracji stołecznej, co roku obsługując kilkaset osób, nieraz wielokrotnie do nich powracając. Świadczą pomoc bezpośrednio, opatrując niegojące się rany, nieleczone urazy i schorzenia, udzielając porad lub kierując do Przychodni lub do szpitala w przypadku konieczności, przewożąc lub wzywając pogotowie. Często świadczą dodatkową, niestandardową pomoc, robiąc na przykład zakupy lub dostarczają z darów Caritas potrzebne środki spożywcze lub czystościowe.
Obszar realizacji	Aglomeracja warszawska
Źródło finansowania	Środki Caritas Działania Straży Miejskiej w ramach zadań statutowych

<https://caritas.pl/projekty/uliczny-patrol-medyczny/>



6. Wnioski i rekomendacje

Lp.	Wniosek	Rekomendacja	Adresat rekomendacji
1.	Środki finansowe na wsparcie działań na rzecz osób pozostających w kryzysie bezdomności dostępne są z różnych źródeł: europejskich, rządowych oraz samorządowych.	Zacieśnianie i rozwój współpracy gmin oraz organizacji pozarządowych, jak również korzystanie z dostępnych źródeł wsparcia finansowego na działania na rzecz osób pozostających w kryzysie bezdomności.	Samorząd województwa warmińsko-mazurskiego Samorządy lokalne Podmioty ekonomii społecznej Organizacje pozarządowe
2.	Przyczyny bezdomności są umowne i często nakładają się na siebie (np. alkoholizmowi bardzo często towarzyszą eksmisja oraz choroby). Najczęstszymi przyczynami bezdomności w województwie warmińsko-mazurskim są alkoholizm i inne uzależnienia oraz eksmisja.	Objęcie osób w kryzysie bezdomności kompleksowym wsparciem wynikającym z indywidualnych przyczyn pozostawania w sytuacji bezdomności.	Samorządy lokalne Podmioty ekonomii społecznej Organizacje pozarządowe
3.	Metody pracy z osobami w kryzysie bezdomności typu streetworking są bardzo słabo rozpowszechnione w województwie.	Upowszechnienie nowych form pracy z osobami wykluczonymi i zagrożonymi wykluczeniem społecznym typu streetworking.	Samorządy lokalne Podmioty ekonomii społecznej Organizacje pozarządowe
4.	Zbyt mała liczba wyspecjalizowanej kadry świadczącej usługi w zakresie pomocy osobom w kryzysie bezdomności, w tym streetworkerów.	Doskonalenie kompetencji kadry na potrzeby świadczenia usług w społeczności lokalnej na rzecz osób w kryzysie bezdomności.	Ośrodki pomocy społecznej Centra usług społecznych Podmioty ekonomii społecznej Organizacje pozarządowe



5	W województwie warmińsko-mazurskim osoby w kryzysie bezdomności korzystają z mieszkań wspomaganych z przeznaczeniem dla osób w kryzysie bezdomności, w znikomym stopniu.	Tworzenie mieszkań wspomaganych z koszykiem usług, w których osoby będące w kryzysie bezdomności i osoby dotknięte wykluczeniem z dostępu do mieszkań lub zagrożone bezdomnością uczą się samodzielnego życia.	Samorządy lokalne Podmioty ekonomii społecznej Organizacje pozarządowe
6.	Brakuje systemu wsparcia specjalistycznego dla osób znajdujących się z kryzysie bezdomności, w tym w zakresie poradnictwa terapeutycznego, prawnego, psychologicznego. Wiele gmin boryka się z brakiem usług środowiskowych na rzecz osób w kryzysie bezdomności.	Zapewnianie dostępu do wysokiej jakości usług profilaktycznych i interwencyjnych, w szczególności w gminach deklarujących brak tego typu wsparcia na swoim obszarze.	Samorządy lokalne Podmioty ekonomii społecznej Organizacje pozarządowe
7.	W wielu gminach województwa brakuje organizacji pozarządowych realizujących wsparcie dla osób w kryzysie bezdomności.	Wspieranie powstawania i funkcjonowania organizacji pozarządowych, których działalność dotyczyłaby w głównej mierze wsparcia osób w kryzysie bezdomności, w szczególności w gminach dotkniętych tym zjawiskiem.	Samorządy lokalne Podmioty ekonomii społecznej Organizacje pozarządowe



ANEKS

Załącznik 1. Gminy wskazujące konieczność kształcenia pracowników socjalnych tzw. streetworkerów

Gminy wskazujące konieczność kształcenia pracowników socjalnych tzw. streetworkerów
Gmina: Dźwierzuty (W), Sorkwity (W), Kruklanki (W), Banie Mazurskie (W), Piecki (W), Markusy (W), Olsztynek (M-W), Nidzica (M-W), Lidzbark Warmiński (W), Dobre Miasto (M-W), Miłakowo (M-W), Susz (M-W), Ełk (M), Reszel (M-W), Olecko (M-W), Budry (W), Olsztyn (M), Kętrzyn (M), Iława (M), Gołdap (M-W), Prostki (W), Elbląg (M), Dywity (W), Lidzbark Warmiński (M), Biskupiec (W), Działdowo (M), Ostróda (M), Braniewo (M), Giżycko (M), Szczytno (W), Biskupiec (M-W), Węgorzewo (M-W), Grodziczno (W), Ostróda (W), Morąg (M-W), Lidzbark (M-W), Dąbrówno (W), Górowo Iławeckie (M), Gietrzwałd (W), Jeziorany (M-W), Dubeninki (W), Wilczęta (W), Bartoszyce (M), Bisztynek (M-W)

Załącznik 2. Gminy planujące w ciągu najbliższych 12 miesięcy utworzyć mieszkanie treningowe/wspomagane dla osób w kryzysie bezdomności

Gminy planujące w ciągu najbliższych 12 miesięcy utworzyć mieszkanie treningowe/wspomagane dla osób w kryzysie bezdomności
Gmina: Sorkwity (W), Piecki (W), Barczewo (M-W), Pozezdrze (W), Lidzbark Warmiński (W), Dobre Miasto (M-W), Iłowo-Osada (W), Susz (M-W), Reszel (M-W), Frombork (M-W), Łukta (W), Ostróda (M), Giżycko (M), Kisielice (M-W), Mikołajki (M-W), Lidzbark (M-W), Górowo Iławeckie (M), Rozogi (W), Stawiguda (W), Dubeninki (W)

Załącznik 3. Poradnictwo prawne jako wsparcie dla osób w kryzysie bezdomności

Gminy, w których realizowana jest usługa społeczna (52)
Gmina: Dźwierzuty (W), Korsze (M-W), Banie Mazurskie (W), Lubawa (M), Kętrzyn (W), Piecki (W), Ruciane-Nida (M-W), Markusy (W), Ryn (M-W), Barczewo (M-W), Zalewo (M-W), Pozezdrze (W), Olsztynek (M-W), Nidzica (M-W), Dobre Miasto (M-W), Susz (M-W), Lełkowo (W), Ełk (M), Jedwabno (W), Budry (W), Olsztyn (M), Kętrzyn (M), Iława (M), Jonkowo (W), Gołdap (M-W), Elbląg (M), Barciany (W), Biała Piska (M-W), Świętajno (W), Pasłęk (M-W), Pisz (M-W), Działdowo (M), Mrągowo (M), Ostróda (M), Braniewo (M), Lubawa (W), Giżycko (M), Biskupiec (M-W), Węgorzewo (M-W), Orneta (M-W), Morąg (M-W), Mikołajki (M-W), Lidzbark (M-W), Dąbrówno (W), Kozłowo (W), Górowo Iławeckie (M), Rozogi (W), Stawiguda (W), Wilczęta (W), Bartoszyce (M), Pasym (M-W), Małdyty (W)



w tym gminy, w których usługa jest realizowana ale w niewystarczającym stopniu (4):

Gmina: Kętrzyn (W), Elbląg (M), Górowo Iławeckie (M), Rozogi (W)

Gminy, w których brakuje usługi społecznej (17)

Gmina: Ełk (W), Giżycko (W), Sępolewo (M-W), Reszel (M-W), Nowe Miasto Lubawskie (M), Olecko (M-W), Tolkmicko (M-W), Rychliki (W), Gronowo Elbląskie (W), Łukta (W), Milejewo (W), Świątki (W), Świątajno (W), Kolno (W), Dubeninki (W), Bisztynek (M-W), Grunwald (W)

Gminy, w których usługa społeczna nie jest realizowana i nie ma takiej potrzeby (47)

Gmina: Kiwity (W), Sorkwity (W), Kruklanki (W), Kalinowo (W), Janowiec Kościelny (W), Lubomino (W), Wydminy (W), Kowale Oleckie (W), Działdowo (W), Lidzbark Warmiński (W), Miłakowo (M-W), Iłowo-Osada (W), Płońsk (W), Szczytno (M), Janowo (W), Frombork (M-W), Srokowo (W), Purda (W), Elbląg (W), Młynary (M-W), Iława (W), Kurzętnik (W), Stare Juchy (W), Prostki (W), Wielbark (M-W), Pieniężno (M-W), Dywity (W), Lidzbark Warmiński (M), Rybno (W), Braniewo (W), Wieliczki (W), Górowo Iławeckie (W), Biskupiec (W), Szczytno (W), Grodziczno (W), Kisielice (M-W), Ostróda (W), Mrągowo (W), Nowe Miasto Lubawskie (W), Bartoszyce (W), Gietrzwałd (W), Jeziorany (M-W), Miłki (W), Godkowo (W), Miłomłyn (M-W), Płoskinia (W), Orzysz (M-W)

Załącznik 4. Poradnictwo psychologiczne jako wsparcie dla osób w kryzysie bezdomności

Gminy, w których realizowana jest usługa społeczna (41)

Gmina: Gmina: Dźwierzuty (W), Kiwity (W), Korsze (M-W), Piecki (W), Barczewo (M-W), Zalewo (M-W), Giżycko (W), Kowale Oleckie (W), Nidzica (M-W), Miłakowo (M-W), Ełk (M), Jedwabno (W), Olsztyn (M), Tolkmicko (M-W), Kętrzyn (M), Iława (M), Jonkowo (W), Gołdap (M-W), Elbląg (M), Łukta (W), Biała Piska (M-W), Świątajno (W), Pisz (M-W), Działdowo (M), Mrągowo (M), Ostróda (M), Braniewo (M), Lubawa (W), Giżycko (M), Biskupiec (M-W), Węgorzewo (M-W), Kisielice (M-W), Morąg (M-W), Dąbrówno (W), Bartoszyce (W), Rozogi (W), Stawiguda (W), Jeziorany (M-W), Bartoszyce (M), Pasym (M-W), Bisztynek (M-W),

w tym gminy, w których usługa jest realizowana ale w niewystarczającym stopniu (3):

Gmina: Gołdap (M-W), Łukta (W), Rozogi (W)

Gminy, w których brakuje usługi społecznej (30)



Gmina: Gmina: Sorkwity (W), Ełk (W), Wydminy (W), Markusy (W), Ryn (M-W), Pozezdrze (W), Susz (M-W), Lelkowo (W), Reszel (M-W), Nowe Miasto Lubawskie (M), Olecko (M-W), Purda (W), Młynary (M-W), Rychliki (W), Kurzętnik (W), Pieniężno (M-W), Górowo Iławeckie (W), Biskupiec (W), Ostróda (W), Świętajno (W), Orneta (M-W), Mikołajki (M-W), Kozłowo (W), Górowo Iławeckie (M), Kolno (W), Dubeninki (W), Wilczęta (W), Małdyty (W), Płoskinia (W), Grunwald (W)

Gminy, w których usługa społeczna nie jest realizowana i nie ma takiej potrzeby (45)

Gmina: Kruklanki (W), Banie Mazurskie (W), Lubawa (M), Kętrzyn (W), Kalinowo (W), Janowiec Kościelny (W), Ruciane-Nida (M-W), Lubomino (W), Olsztynek (M-W), Działdowo (W), Sępólno (M-W), Lidzbark Warmiński (W), Dobre Miasto (M-W), Iłowo-Osada (W), Płońsk (W), Szczytno (M), Janowo (W), Budry (W), Frombork (M-W), Srokowo (W), Elbląg (W), Iława (W), Gronowo Elbląskie (W), Stare Juchy (W), Prostki (W), Wielbark (M-W), Barciany (W), Dywity (W), Lidzbark Warmiński (M), Rybno (W), Braniewo (W), Pasłęk (M-W), Wieliczki (W), Milejewo (W), Szczytno (W), Świętki (W), Grodziczno (W), Lidzbark (M-W), Mrągowo (W), Nowe Miasto Lubawskie (W), Gietrzwałd (W), Miłki (W), Godkowo (W), Miłomłyn (M-W), Orzysz (M-W)

Załącznik 5. Usługi terapeutyczne jako wsparcie dla osób w kryzysie bezdomności

Gminy, w których realizowana jest usługa społeczna (28)

Gmina: Wydminy (W), Zalewo (M-W), Lidzbark Warmiński (W), Ełk (M), Reszel (M-W), Olecko (M-W), Jedwabno (W), Olsztyn (M), Tolkmicko (M-W), Kętrzyn (M), Młynary (M-W), Gołdap (M-W), Elbląg (M), Barciany (W), Lidzbark Warmiński (M), Działdowo (M), Mrągowo (M), Ostróda (M), Braniewo (M), Giżycko (M), Biskupiec (M-W), Morąg (M-W), Mikołajki (M-W), Rozogi (W), Stawiguda (W), Jeziorany (M-W), Dubeninki (W), Pasym (M-W)

w tym gminy, w których usługa jest realizowana ale w niewystarczającym stopniu (3):

Gmina: Gołdap (M-W), Mrągowo (M), Rozogi (W)

Gminy, w których brakuje usługi społecznej (44)

Gmina: Dźwierzuty (W), Kiwity (W), Korsze (M-W), Ełk (W), Kruklanki (W), Banie Mazurskie (W), Kalinowo (W), Lubomino (W), Markusy (W), Giżycko (W), Pozezdrze (W), Kowale Oleckie (W), Nidzica (M-W), Miłakowo (M-W), Lelkowo (W), Nowe Miasto Lubawskie (M), Purda (W), Elbląg (W), Rychliki (W), Jonkowo (W), Stare Juchy (W), Łukta (W), Dywity (W), Świętajno (W), Pasłęk (M-W), Górowo Iławeckie (W), Pisz (M-W),



Szczytno (W), Świątki (W), Węgorzewo (M-W), Kisielice (M-W), Ostróda (W), Świętajno (W), Orneta (M-W), Kozłowo (W), Kolno (W), Wilczęta (W), Bartoszyce (M), Godkowo (W), Miłomłyn (M-W), Małdyty (W), Orzysz (M-W), Bisztynek (M-W), Grunwald (W)

Gminy, w których usługa społeczna nie jest realizowana i nie ma takiej potrzeby (44)

Gmina: Sorkwity (W), Lubawa (M), Kętrzyn (W), Piecki (W), Janowiec Kościelny (W), Ruciane-Nida (M-W), Ryn (M-W), Barczewo (M-W), Olsztynek (M-W), Działdowo (W), Sępole (M-W), Dobrze Miasto (M-W), Iłowo-Osada (W), Susz (M-W), Płońsk (W), Szczytno (M), Janowo (W), Budry (W), Frombork (M-W), Srokowo (W), Iława (M), Iława (W), Gronowo Elbląskie (W), Kurzętnik (W), Prostki (W), Wielbark (M-W), Pieniężno (M-W), Rybno (W), Braniewo (W), Biała Piska (M-W), Wieliczki (W), Milejewo (W), Biskupiec (W), Lubawa (W), Grodziczno (W), Lidzbark (M-W), Mrągowo (W), Dąbrówno (W), Nowe Miasto Lubawskie (W), Górowo Iławeckie (M), Bartoszyce (W), Gietrzwałd (W), Miłki (W), Płoskinia (W)

Załącznik 6. Integracja i reintegracja społeczno-zawodowa jako wsparcie dla osób w kryzysie bezdomności

Gminy, w których realizowana jest usługa społeczna (17)

Gmina: Dźwierzuty (W), Elk (W), Zalewo (M-W), Giżycko (W), Kowale Oleckie (W), Nidzica (M-W), Lidzbark Warmiński (W), Lelkowo (W), Elk (M), Reszel (M-W), Elbląg (W), Iława (M), Stare Juchy (W), Elbląg (M), Lidzbark Warmiński (M), Ostróda (M), Nowe Miasto Lubawskie (W)

w tym gminy, w których usługa jest realizowana ale w niewystarczającym stopniu (1):

Gmina: Kowale Oleckie (W)

Gminy, w których brakuje usługi społecznej (38)

Gmina: Kiwity (W), Korsze (M-W), Lubawa (M), Kalinowo (W), Ruciane-Nida (M-W), Lubomino (W), Barczewo (M-W), Olsztynek (M-W), Sępole (M-W), Janowo (W), Nowe Miasto Lubawskie (M), Jedwabno (W), Kętrzyn (M), Rychliki (W), Gołdap (M-W), Prostki (W), Barciany (W), Pieniężno (M-W), Świętajno (W), Pasłęk (M-W), Działdowo (M), Mrągowo (M), Lubawa (W), Biskupiec (M-W), Węgorzewo (M-W), Grodziczno (W), Kisielice (M-W), Ostróda (W), Lidzbark (M-W), Kozłowo (W), Stawiguda (W), Gietrzwałd (W), Jeziorany (M-W), Dubeninki (W), Wilczęta (W), Bartoszyce (M), Pasym (M-W), Grunwald (W)

Gminy, w których usługa społeczna nie jest realizowana i nie ma takiej potrzeby (61)



Gmina: Sorkwity (W), Kruklanki (W), Banie Mazurskie (W), Kętrzyn (W), Piecki (W), Janowiec Kościelny (W), Wydmyny (W), Markusy (W), Ryn (M-W), Pozezdrze (W), Działdowo (W), Dobre Miasto (M-W), Miłakowo (M-W), Iłowo-Osada (W), Susz (M-W), Płońnica (W), Szczytno (M), Olecko (M-W), Budry (W), Frombork (M-W), Srokowo (W), Purda (W), Olsztyn (M), Tolkmicko (M-W), Młynary (M-W), Iława (W), Gronowo Elbląskie (W), Kurzętnik (W), Jonkowo (W), Wielbark (M-W), Łukta (W), Dywity (W), Rybno (W), Braniewo (W), Biała Piska (M-W), Wieliczki (W), Górowo Iławeckie (W), Milejewo (W), Biskupiec (W), Pisz (M-W), Braniewo (M), Giżycko (M), Szczytno (W), Świątki (W), Świątajno (W), Orneta (M-W), Morąg (M-W), Mikołajki (M-W), Mrągowo (W), Dąbrówno (W), Górowo Iławeckie (M), Bartoszyce (W), Rozogi (W), Kolno (W), Miłki (W), Godkowo (W), Miłomłyn (M-W), Małyty (W), Płoskinia (W), Orzysz (M-W), Bisztynek (M-W)

Załącznik 7. Interwencja kryzysowa jako wsparcie dla osób w kryzysie bezdomności

Gminy, w których realizowana jest usługa społeczna (40)
Gmina: Dźwierzuty (W), Ełk (W), Kruklanki (W), Banie Mazurskie (W), Kętrzyn (W), Kalinowo (W), Markusy (W), Zalewo (M-W), Nidzica (M-W), Lidzbark Warmiński (W), Szczytno (M), Janowo (W), Ełk (M), Olecko (M-W), Kętrzyn (M), Kurzętnik (W), Gołdap (M-W), Elbląg (M), Barciany (W), Łukta (W), Pieniężno (M-W), Rybno (W), Pasłęk (M-W), Milejewo (W), Biskupiec (W), Ostróda (M), Giżycko (M), Szczytno (W), Biskupiec (M-W), Węgorzewo (M-W), Morąg (M-W), Lidzbark (M-W), Kozłowo (W), Górowo Iławeckie (M), Stawiguda (W), Gietrzwałd (W), Dubeninki (W), Bartoszyce (M), Pasym (M-W), Płoskinia (W)
w tym gminy, w których usługa jest realizowana ale w niewystarczającym stopniu (5): Gmina: Kętrzyn (W), Lidzbark Warmiński (W), Gołdap (M-W), Rybno (W), Morąg (M-W)
Gminy, w których brakuje usługi społecznej (24)
Gmina: Sorkwity (W), Korsze (M-W), Ruciane-Nida (M-W), Barczewo (M-W), Giżycko (W), Działdowo (W), Dobre Miasto (M-W), Iłowo-Osada (W), Susz (M-W), Nowe Miasto Lubawskie (M), Iława (M), Lidzbark Warmiński (M), Biała Piska (M-W), Działdowo (M), Mrągowo (M), Braniewo (M), Kisielice (M-W), Mikołajki (M-W), Dąbrówno (W), Nowe Miasto Lubawskie (W), Wilczęta (W), Małyty (W), Orzysz (M-W), Grunwald (W)
Gminy, w których usługa społeczna nie jest realizowana i nie ma takiej potrzeby (52)
Gmina: Kiwity (W), Lubawa (M), Piecki (W), Janowiec Kościelny (W), Lubomino (W), Wydmyny (W), Ryn (M-W), Pozezdrze (W), Olsztynek (M-W), Kowale Oleckie (W), Sępól



(M-W), Miłakowo (M-W), Płońnica (W), Lełkowo (W), Reszel (M-W), Jedwabno (W), Budry (W), Frombork (M-W), Srokowo (W), Purda (W), Elbląg (W), Olsztyn (M), Tolkmicko (M-W), Młynary (M-W), Rychliki (W), Iława (W), Gronowo Elbląskie (W), Jonkowo (W), Stare Juchy (W), Prostki (W), Wielbark (M-W), Dywity (W), Braniewo (W), Świętajno (W), Wieliczki (W), Górowo Iławeckie (W), Pisz (M-W), Lubawa (W), Świątki (W), Grodziczno (W), Ostróda (W), Świętajno (W), Orneta (M-W), Mrągowo (W), Bartoszyce (W), Rozogi (W), Jeziorany (M-W), Kolno (W), Miłki (W), Godkowo (W), Miłomłyn (M-W), Bisztynek (M-W)

Załącznik 8. Wsparcie w kontrolowaniu i wychodzeniu z zadłużenia jako wsparcie dla osób w kryzysie bezdomności

Gminy, w których realizowana jest usługa społeczna (21)
Gmina: Korsze (M-W), Banie Mazurskie (W), Lubawa (M), Nidzica (M-W), Elk (M), Olsztyn (M), Tolkmicko (M-W), Kętrzyn (M), Rychliki (W), Gołdap (M-W), Elbląg (M), Barciany (W), Lidzbark Warmiński (M), Pisz (M-W), Braniewo (M), Biskupiec (M-W), Węgorzewo (M-W), Rozogi (W), Dubeninki (W), Bisztynek (M-W), Grunwald (W)
w tym gminy, w których usługa jest realizowana ale w niewystarczającym stopniu (2): Gmina: Rozogi (W), Grunwald (W)
Gminy, w których brakuje usługi społecznej (14)
Gmina: Kalinowo (W), Barczewo (M-W), Zalewo (M-W), Kowale Oleckie (W), Reszel (M-W), Nowe Miasto Lubawskie (M), Budry (W), Elbląg (W), Ostróda (M), Giżycko (M), Dąbrówno (W), Kozłowo (W), Bartoszyce (W), Małydy (W)
Gminy, w których usługa społeczna nie jest realizowana i nie ma takiej potrzeby (81)
Gmina: Dźwierzuty (W), Kiwity (W), Sorkwity (W), Elk (W), Krukłanki (W), Kętrzyn (W), Piecki (W), Janowiec Kościelny (W), Ruciane-Nida (M-W), Lubomino (W), Wydmyny (W), Markusy (W), Ryn (M-W), Giżycko (W), Pozezdrze (W), Olsztynek (M-W), Działdowo (W), Sępole (M-W), Lidzbark Warmiński (W), Dobrze Miasto (M-W), Miłakowo (M-W), Iłowo-Osada (W), Susz (M-W), Płońnica (W), Lełkowo (W), Szczytno (M), Janowo (W), Olecko (M-W), Jedwabno (W), Frombork (M-W), Srokowo (W), Purda (W), Młynary (M-W), Iława (M), Iława (W), Gronowo Elbląskie (W), Kurzętnik (W), Jonkowo (W), Stare Juchy (W), Prostki (W), Wielbark (M-W), Łukta (W), Pieniężno (M-W), Dywity (W), Rybno (W), Braniewo (W), Biała Piska (M-W), Świętajno (W), Pasłęk (M-W), Wieliczki (W), Górowo



Łławeckie (W), Milejewo (W), Biskupiec (W), Działdowo (M), Mrągowo (M), Lubawa (W), Szczytno (W), Świątki (W), Grodziczno (W), Kisielice (M-W), Ostróda (W), Świątajno (W), Orneta (M-W), Morąg (M-W), Mikołajki (M-W), Lidzbark (M-W), Mrągowo (W), Nowe Miasto Lubawskie (W), Górowo Łławeckie (M), Stawiguda (W), Gietrzwałd (W), Jeziorany (M-W), Kolno (W), Wilczęta (W), Bartoszyce (M), Miłki (W), Godkowo (W), Pasym (M-W), Miłomłyn (M-W), Płoskinia (W), Orzysz (M-W)

Załącznik 9. Gminy współpracujące z organizacjami pozarządowymi na rzecz wsparcia osób w kryzysie bezdomności

Gminy współpracujące w 2023 r. pozafinansowo z organizacjami pozarządowymi

Gmina: Korsze (M-W), Ełk (W), Kruklanki (W), Banie Mazurskie (W), Lubawa (M), Kalinowo (W), Zalewo (M-W), Giżycko (W), Działdowo (W), Dobre Miasto (M-W), Miłakowo (M-W), Płośnica (W), Lelkowo (W), Szczytno (M), Janowo (W), Ełk (M), Olecko (M-W), Budry (W), Elbląg (W), Olsztyn (M), Kurzętnik (W), Jonkowo (W), Gołdap (M-W), Prostki (W), Elbląg (M), Pieniężno (M-W), Braniewo (W), Pasłek (M-W), Pisz (M-W), Działdowo (M), Ostróda (M), Braniewo (M), Lubawa (W), Biskupiec (M-W), Ostróda (W), Świątajno (W), Morąg (M-W), Dąbrówno (W), Bartoszyce (W), Rozogi (W), Stawiguda (W), Jeziorany (M-W), Bartoszyce (M), Godkowo (W), Miłomłyn (M-W), Orzysz (M-W)

Gminy, w których brakuje organizacji pozarządowych działających na rzecz osób w kryzysie bezdomności

Gmina: Sorkwity (W), Piecki (W), Wydminy (W), Barczewo (M-W), Kowale Oleckie (W), Sępólno (M-W), Nowe Miasto Lubawskie (M), Jedwabno (W), Purda (W), Kętrzyn (M), Gronowo Elbląskie (W), Łukta (W), Rybno (W), Biskupiec (W), Giżycko (M), Świątki (W), Węgorzewo (M-W), Lidzbark (M-W), Mrągowo (W), Kozłowo (W), Nowe Miasto Lubawskie (W), Górowo Łławeckie (M), Dubeninki (W), Wilczęta (W)